

Ερωφίλη Πατεράκη

Ζωή δίχως στήριγμα

free e-book

Ζωή δίχως στήριγμα

Ερωφίλη Πατεράκη

Δωρεάν ψηφιακό βιβλίο

Ζωή δίχως στήριγμα

Copyright © Ερωφίλη Πατεράκη, 2020

Σχεδίαση εξωφύλλου: Δέσποινα Πατεράκη

Το έργο Ζωή δίχως στήριγμα της Ερωφίλης Πατεράκη διανέμεται δωρεάν στο διαδίκτυο σε μορφή ψηφιακού βιβλίου (e-book) με άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές.

Στη γιαγιά μου που μου χάρισε το όνομά της

The real story comes from a love-source that cannot be
understood with intellect [...]

-Coleman Barks

Η αληθινή ιστορία προέρχεται από μια πηγή αγάπης που δεν
μπορεί να κατανοηθεί με το νου.

Η Ερωφίλη Πατεράκη γεννήθηκε το 1991. Κατάγεται από το Ηράκλειο Κρήτης. Έχει ζήσει στον Χόνδρο Βιάννου, στην Αλεξανδρούπολη, στα Χανιά, στο Ρέθυμνο, στη Θεσσαλονίκη και από το 2016 ζει και εργάζεται στην Αγγλία.

Σπούδασε στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης.

Η αγάπη της για τη λογοτεχνία φάνηκε από μικρή ηλικία και εν τέλει την οδήγησε να ασχοληθεί με αυτήν μέσα από τις σπουδές της. Στα πλαίσια της πτυχιακής της εργασίας μελέτησε το ιστορικό μυθιστόρημα και ειδικά τη σύνδεσή του με την παιδική λογοτεχνία μέσα από το έργο της Πηνελόπης Δέλτα.

Το πρώτο της διήγημα “Τ’ αρραβωνιάσματα” δημοσιεύτηκε στην εφημερίδα Ηχώ της Βιάννου το 2008 ενώ αρκετά άρθρα της συμπεριλήφθηκαν στην περιοδική έκδοση Δήμου Σούδας την ίδια χρονιά.

Από το 2018 αρθρογραφεί στο προσωπικό της blog

www.erofilipateraki.gr ενώ κείμενά της έχουν φιλοξενηθεί και σε άλλα ιστολόγια ποικίλης ύλης.

Περιεχόμενα

Βιογραφικό

Κεφάλαιο 1

Κεφάλαιο 2

Κεφάλαιο 3

Κεφάλαιο 4

Κεφάλαιο 5

Κεφάλαιο 6

Κεφάλαιο 7

Κεφάλαιο 8

Επίλογος

Κεφάλαιο 1

Δευτέρα, 11 Νοεμβρίου 1991

Το φως του ήλιου τον τύφλωνε καθώς οδηγούσε. Μέσα στη βιασύνη του δεν πρόλαβε να πάρει τα γυαλιά του. Ακόμα όμως κι αν δε βιαζόταν σίγουρα θα τα ξεχνούσε. Μόλις του είχαν τηλεφωνήσει από το νοσοκομείο, η Εύη γεννούσε. Ένωθε τόσο χαρούμενος! Έτρεχε με ιλιγγιώδη ταχύτητα. Δεν ήθελε να λείπει μια τέτοια στιγμή απ' το πλευρό της. Δεν του είχαν δώσει ούτε μια μέρα άδεια απ' τη δουλειά. Ο διοικητής του ήταν ένας πολύ στυφός άνθρωπος και σπάνια έκανε τέτοιες χάρες. "Κύριε διοικητά, γεννάει η γυναίκα μου" έσπευσε να του πει μόλις του τηλεφώνησαν. "Πρέπει να φύγω." Περίμενε να του δώσει μια ευχή ή έστω να χαμογελάσει. Αλλά αυτός αγέλαστος όπως πάντα ίσα που κούνησε το κεφάλι του.

Έτσι όπως έτρεχε στο δρόμο ξέχασε να σταματήσει σε ένα ζαχαροπλαστείο ή σε ένα ανθοπωλείο. Δεν πείραζε, όμως. Θα της τα έφερνε μια άλλη μέρα όταν ερχόταν στο σπίτι με το μωρό. Τώρα δεν είχε χρόνο να γυρίσει. Μπήκε τρέχοντας στο νοσοκομείο και

κατευθύνθηκε προς την υποδοχή. Η νοσοκόμα του είπε που να πάει. Σκέφτηκε ότι η γυναίκα του, η Εύη τέλος πάντων, τον χρειαζόταν και παρόλο που δειλίασε την τελευταία στιγμή, έβαλε τα ειδικά αποστειρωμένα ρούχα και μπήκε.

Με την Εύη γνωρίστηκε τυχαία περίπου ενάμιση χρόνο πριν. Μέχρι τότε δεν πίστευε στον κεραυνοβόλο έρωτα. Μόλις είχε τελειώσει τη σχολή υπαξιωματικών και είχε μεταφερθεί στη μονάδα που θα υπηρετούσε, στη Θήβα. Ένα σαββατόβραδο είχε βγει με συναδέλφους του και την είδε να περνάει. Μαγνητίστηκε. Άφησε τους άλλους σύζυλους και σκεφτόταν πώς να την πλησιάσει, τι να της πει για να μην παρεξηγηθεί. Τελικά αγόρασε μια ανθοδέσμη, της έγραψε μια κάρτα και της την έδωσε. "Αν θέλεις κι εσύ, πάμε αύριο το απόγευμα για ένα φιλικό καφέ. Μάρκος." Κατάλαβε ότι κι εκείνη τον είχε προσέξει. Βγήκαν το επόμενο απόγευμα και το μεθεπόμενο και το παραμεθεπόμενο... Σε μια βδομάδα εξέφρασαν τον έρωτά τους δίνοντας το πρώτο τους φιλί κι από τότε ήταν αχώριστοι.

Ο Μάρκος ήταν τότε είκοσι ένα και η Εύη σχεδόν δεκαοχτώ. Πήγαινε στην τελευταία τάξη του λυκείου. Όταν έμαθαν για τη σχέση της κόρης τους, οι γονείς της Εύης δεν το πήραν με καλό μάτι. Οι γονείς του Μάρκου από την άλλη, τις λίγες φορές που του τηλεφωνούσαν από τη Θεσσαλονίκη του έλεγαν ότι ήταν τελείως επιπόλαιο να κάνει σχέση με μία κοπέλα η οποία έμενε εκεί καθώς σε δύο χρόνια αυτός θα έφευγε. Εξάλλου η κοπέλα ήταν κοριτσάκι, πήγαινε ακόμα σχολείο. Ο Μάρκος δεν καταλάβαινε την εναντίωση των γονιών του στην επιλογή του. Ούτε των γονιών της Εύης. Τους

πείραζε λέει που ήταν στρατιωτικός. Όμως αυτό θα το δεχόταν μόνο ως πρόβλημα της Εύης, αφού αν οι μεταθέσεις του επηρέαζαν κάποιον άλλον εκτός από εκείνον θα ήταν η Εύη. Καταλάβαινε ότι το επιχείρημα των γονιών της Εύης ήταν απλή πρόφαση, δεν μπορούσε όμως να καταλάβει τον πραγματικό λόγο. Το ότι η κόρη τους θα ήταν μακριά τους δεν του φαινόταν τόσο σοβαρός λόγος. Άλλωστε, ποιος τους έλεγε ότι αν έβρισκε κάποιον άλλο αργότερα θα έμενε εκεί;

Παρά τις αντιρρήσεις του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, ο Μάρκος και η Εύη συνέχισαν να βλέπονται. Η Εύη ως σχεδόν ανήλικη ακόμη είχε να αντιμετωπίσει συνέπειες και αντίποινα. Οι γονείς της για να την αποτρέψουν από αυτή τη σχέση, της έκοψαν το χαρτζιλίκι μέχρι να ξεκόψει από αυτόν τον Μάρκο. Δε μπορούσε να μην του το πει, έπρεπε να ξέρουν που βαδίζουν. Ο Μάρκος παρά τη στεναχώρια του που δημιουργούνταν εμπόδια στη σχέση τους, της είπε ότι απ' τη στιγμή που είναι μαζί είναι ένα, σαν να ήταν παντρεμένοι, οπότε ό,τι έχουν είναι και για τους δύο. Της είπε ότι θα της έδινε αυτός ό,τι χρειαζόταν. Η Εύη ανέκτησε το κουράγιο της και συνέχισαν χαρούμενα την έξοδό τους.

Στο εξής η σχέση της Εύης με τους γονείς της ψυχράνθηκε και ενώ έμεναν κάτω από την ίδια στέγη ένιωθαν ξένοι. Όταν μετά από καιρό η Εύη έμεινε έγκυος, αφού το συζήτησε με το Μάρκο αποφάσισε να τους το πει. Πίστευαν και οι δύο ότι θα άλλαζαν στάση μόλις άκουγαν τα νέα. Έκαναν λάθος. Τα πράγματα όχι μόνο δεν καλυτέρεψαν αλλά οι γονείς της μόλις το έμαθαν έγιναν έξαλλοι. Ήταν μόνο δεκαοχτώ χρονών, της έλεγαν, δεν είχε τελειώσει καν το

λύκειο και σε ένα μήνα έδινε εξετάσεις. Πώς ήταν δυνατόν να θέλει να κρατήσει αυτό το παιδί; Ήταν σειρά της Εύης να γίνει έξαλλη. Πώς τολμούσαν να της λένε να σκοτώσει το παιδί της; Δεν υπήρχε καμία περίπτωση να κάνει κάτι τέτοιο. Μετά από αυτό οι γονείς της της έδωσαν τελεσίγραφο, ή ρίχνει το παιδί ή φεύγει από το σπίτι. Της έδωσαν μισή ώρα διορία να αποφασίσει την επόμενη της κίνηση.

Σ' αυτή τη μισή ώρα η Εύη τηλεφώνησε στο Μάρκο για να του πει πώς είχε η κατάσταση, μάζεψε τα βιβλία της και κάποια ρούχα και μόλις ο Μάρκος την ειδοποίησε ότι είχε φτάσει στο σπίτι της, βγήκε από το δωμάτιό της και πήγε στην κουζίνα όπου κάθονταν οι γονείς της. Τους κοίταξε σαν να τους έβλεπε για πρώτη φορά. Ποιοι ήταν αυτοί οι δύο; Τόσα χρόνια πίστευε ότι τους αγαπούσε όσο κανέναν άλλο κι ότι την αγαπούσαν κι εκείνοι. Τώρα καταλάβαινε ότι ποτέ δεν την είχαν καταλάβει κι ότι μέσα στην αφέλειά της πάντα δικαιολογούσε τις πράξεις τους λέγοντας στον εαυτό της ότι την αγαπούσαν και προσπαθούσαν να την προστατέψουν. Δεν τους είπε τίποτα. Είδαν τις τσάντες της και κατάλαβαν.

Ο Μάρκος την περίμενε κάτω από το σπίτι της ακουμπισμένος στο καπό του αυτοκινήτου. Μόλις την είδε να κατεβαίνει τις σκάλες έτρεξε να την βοηθήσει με τα πράγματα που κουβαλούσε. Αφού τα έβαλε όλα στο πίσω κάθισμα την αγκάλιασε κι ύστερα της άνοιξε την πόρτα για να φύγουν. Ξεκινούσαν μια νέα ζωή. Μαζί.

Ζούσαν σαν να ήταν παντρεμένοι. Είχαν το σπίτι τους, τη δουλειά τους, στρατό και σχολείο, το αυτοκίνητό τους. Ποτέ δεν ένιωσαν να πιέζονται. Ήταν επιλογή τους. Ήταν η αγάπη τους. Η Εύη

έδωσε τις εξετάσεις της και περίμενε τα αποτελέσματα. Δεν ήθελε να σπουδάσει, ήθελε να ζει αυτό που ήδη ζούσε. Όμως ένα καλό απολυτήριο θα ήταν μια απόδειξη στον εαυτό της για το τι μπορούσε να καταφέρει. Θα μπορούσε ίσως αργότερα να βρει και κάποια δουλειά, είχε κι ένα πτυχίο στα αγγλικά. Τώρα όμως περίμενε το μωρό της. Και ήταν απόλυτα ευτυχισμένη.

Ο Μάρκος ήταν τόσο ευγενικός και την αγαπούσε πάρα πολύ. Γυρνούσε στο σπίτι με ένα μπουκέτο λουλούδια και ένα ραβασάκι και ήταν αρκετό ώστε να τους κάνει να χαμογελάνε μια ζωή. Κάθε μέρα όμως έκανε κάτι διαφορετικό που έκανε κάθε στιγμή της ζωής τους ξεχωριστή. Ποτέ δεν ένιωσαν να βαριούνται ο ένας την παρουσία του άλλου. Η αγάπη τους αυξανόταν μέρα με τη μέρα.

Όταν η Εύη τέλειωσε με το σχολείο και βγήκαν και τα αποτελέσματα, άκρως ικανοποιητικά, άρχισαν να κάνουν σχέδια για το γάμο τους. Θα ήταν σε κλειστό κύκλο. Τους γονείς της Εύης δεν περίμεναν να τους δουν απ' τη στιγμή που την είχαν διώξει απ' το σπίτι σαν να μην ήταν καν παιδί τους. Είχαν διακόψει κάθε επαφή πια αλλά θα τους καλούσαν. Άλλωστε η Εύη πάντα ήλπιζε πως η σχέση τους θα αποκατασταθεί κάποια στιγμή. Από την άλλη οι γονείς του Μάρκου ένιωθαν απογοητευμένοι από τη συμπεριφορά του, σε αντίθεση ίσως με οποιουσδήποτε άλλους γονείς των οποίων ο γιος είχε βρει μια καλή δουλειά και μια καλή κοπέλα και ήταν έτοιμος να ανοίξει το δικό του σπίτι. Ή που το είχε ανοίξει ήδη κατά κάποιο τρόπο. Θα καλούσαν κάποιους φίλους τους και αυτό ήταν όλο. Δεν ήθελαν πολλές επισημότητες, άγνωστους προσκεκλημένους και

παραπανίσια προβλήματα. Ήθελαν απλώς να παντρευτούν και να συνεχίσουν την ζωή τους. Όλα αυτά όμως μετά τη γέννηση του παιδιού. Δεν προλάβιαν να κάνουν έστω και τις λίγες ετοιμασίες που θα χρειαζόταν ο γάμος τους και δεν είχαν και κάποιο λόγο για να βιάζονται. Δεν είχε νόημα να ταλαιπωρηθεί η Εύη άσκοπα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της. Έλεγαν λοιπόν να αφήσουν να περάσει κάποιο διάστημα από τη γέννα και ύστερα να οργανώσουν με την ησυχία τους αυτή τη μέρα. Υπολόγιζαν ότι η Εύη θα γεννούσε μέσα Νοεμβρίου οπότε το καλοκαίρι έμοιαζε η ιδανική εποχή για να ενωθούν και επισήμως με τα δεσμά του γάμου.

Η Εύη πήγαινε τακτικά στον γιατρό για να παρακολουθεί την πρόοδο της εγκυμοσύνης. Είχαν αποφασίσει να μη δουν το φύλο του μωρού. Θα έπαιρναν τη χαρά διπλή όταν ερχόταν η στιγμή της γέννησής του. Σημασία δεν είχε το φύλο. Θα ήταν το παιδί τους και αυτό ήταν αρκετό.

Μπαίνοντας στην αίθουσα του τοκετού ο Μάρκος είδε την Εύη ξαπλωμένη, ιδρωμένη, με ανακατεμένα μαλλιά και κόκκινο πρόσωπο, λες κι είχε μόλις σταματήσει να παλεύει. Φαινόταν απίστευτα καταπονημένη. Μία νοσοκόμα τον ενημέρωσε ότι είχε φτάσει στην απαιτούμενη διαστολή και από λεπτό σε λεπτό θα ξεκινούσε κανονικά ο τοκετός. Η Εύη έδειχνε αποκαμωμένη και ο Μάρκος δεν ήξερε τι να κάνει για να την ανακουφίσει. Πήγε κοντά της και της κράτησε το χέρι, της μιλούσε για να την ηρεμήσει, την ενθάρρυνε να παίρνει βαθιές αναπνοές για να αντιμετωπίσει τον πόνο. Σε λίγο άρχισε να ιδρώνει κι αυτός. Η ομιλία του γιατρού και

των νοσοκόμων μπερδεύτηκε με τις κραυγές της Εύης και το μόνο που άκουγε ήταν ένα ανήσυχο βουητό . Ένωσε άχρηστος αλλά δεν ήθελε να φύγει. Ήθελε να είναι στο πλευρό της γυναίκας του, να την αγκαλιάσει μόλις ακούσει το κλάμα του μωρού, ακόμα και να επωμιστεί ο ίδιος τους πόνους και την κούραση της και να την αφήσει με το μωρό να νιώσει την ευτυχία της μητρότητας. Ποτέ δεν είχε φανταστεί ότι η γέννα ήταν μια τόσο επίπονη διαδικασία.

Μέσα στη ζάλη του ένωσε να του πιάνουν το μπράτσο και να τον οδηγούν έξω από το δωμάτιο. Ήθελε να αντισταθεί αλλά δεν μπορούσε. Βρισκόταν σε σύγχυση και τα λόγια της νοσοκόμας δεν έβγαζαν νόημα. "Ο γιατρός λέει πως θα ήταν καλύτερα να βγείτε έξω. Ίσως χρειαστεί να γίνει καισαρική." Κάθισε άτσαλα σε μια καρέκλα που βρέθηκε πίσω του και προσπάθησε να συγκεντρωθεί. "Ο γιατρός ... λέει ... έξω ... καισαρική..." Οι λέξεις δεν έδειχναν να συνδέονται στο μπερδεμένο μυαλό του Μάρκου. Σαν να τις άκουγε για πρώτη φορά. Ίσως να μην ήταν καν στη γλώσσα του ...

Άνοιξε τα μάτια και είδε μπροστά του μια άσπρη στολή. Ήταν η ίδια νοσοκόμα που τον είχε οδηγήσει έξω, μακριά από την Εύη. Τι του είχε πει, γιατί να βγει έξω; Ξαφνικά όλα έδειχναν να ξεκαθαρίζουν. Φαίνεται πως είχε αποκοιμηθεί για αρκετή ώρα στον κρύο διάδρομο του νοσοκομείου. Ο Μάρκος σήκωσε το βλέμμα του στη νοσοκόμα με αγωνία. Ήθελε να φωνάξει, να τη ρωτήσει πού είναι η Εύη, γιατί τον έβγαλαν έξω, ήθελε να πάει πάλι στη γυναίκα του. Όμως δεν μπορούσε να κάνει τίποτα από όλα αυτά. Η νοσοκόμα άρχισε να του μιλάει. "Ο γιατρός έκανε ό,τι μπορούσε. Δε μπόρεσε να

σταματήσει την αιμορραγία. Ευτυχώς το μωρό είναι καλά..." Ο Μάρκος άκουγε σιωπηλός. Τι εννοούσε η νοσοκόμα ότι το μωρό ήταν καλά; "Είναι κορίτσι, θα μπορείτε να το δείτε σε λίγο..." Ο Μάρκος σηκώθηκε απότομα και φώναξε "Θέλω να δω την Εύη. " Για μια στιγμή άρχισε πάλι να ζαλίζεται. Η νοσοκόμα του έγνεψε να την ακολουθήσει.

Μέσα από μια τζαμαρία είδε το κοριτσάκι. Ήταν σίγουρος ότι ήταν αυτό πριν του το δείξει η νοσοκόμα. Αχ, έμοιαζε τόσο πολύ στην Εύη, τόσο πολύ. Ήθελε να πάει να τη δει, να δει αν περάσαν οι πόνοι, να της πει πόσο όμορφη ήταν η κορούλα τους, πόσο πολύ της έμοιαζε. Απευθύνθηκε στη νοσοκόμα. "Πότε μπορώ να δω την Εύη; " Η νοσοκόμα συνέχισε να κοιτάει μέσα στη τζαμαρία και του απάντησε ότι ο γιατρός θα τον περίμενε σε λίγο στο γραφείο του. Έμεινε λίγο εκεί απορροφημένος από τη θέα αυτού του όμορφου κοριτσιού που μόλις είχε έρθει στη ζωή. Ξαπλωμένο μέσα στο γυάλινο κρεβατάκι του, αγνοούσε πιθανότατα την αναστάτωση που είχε φέρει η γέννησή του.

Ο Μάρκος έμεινε πολλή ώρα στο τζάμι κοιτάζοντας την κόρη του. Χωρίς να σκέφτεται. Τουλάχιστον προσπαθούσε να μη σκέφτεται, γιατί δεκάδες σκέψεις διέσχιζαν το μυαλό του κάθε δευτερόλεπτο. Το υποσυνείδητό του είχε αρχίσει να συναρμολογεί το παζλ της ημέρας και τα μπερδεμένα λόγια της νοσοκόμας οδηγούσαν πια ξεκάθαρα στο συμπέρασμα ότι η Εύη δεν ήταν καλά. Προσπάθησε να πείσει τον εαυτό του ότι η νοσοκόμα δεν εννοούσε τίποτα τέτοιο. Ότι λόγω του ενθουσιασμού της ίσως από την

διεξαγωγή άλλης μιας ομαλής γέννας μπέρδευε τα λόγια της. Όταν δεν άντεχε πλέον να παλεύει με τον εαυτό του, πήρε το χέρι του από το τζάμι και προσπάθησε να βρει το δρόμο του για το γραφείο του γιατρού.

Είδε το όνομα στην πόρτα και χτύπησε σιγανά. Ο γιατρός τον περίμενε. Τράβηξε μια καρέκλα από τον τοίχο και κάθισε κοντά στο γραφείο. Δε μίλησε. Περίμενε να του πει ο γιατρός ό,τι είχε να του πει. Ο γιατρός άρχισε να του λέει για το μωρό, το βάρος του, το ύψος του και μετά από μια μεγάλη παύση άρχισε να του περιγράφει πώς η Εύη άρχισε να αιμορραγεί κατά τη διάρκεια του τοκετού, τις προσπάθειες που έκανε για να καταστείλει την αιμορραγία αφού έβγαλε το μωρό, τον εύθραυστο όπως αποδείχθηκε οργανισμό της που δεν κατάφερε να ανταπεξέλθει σ' αυτή τη δοκιμασία... Έπειτα σώπασε. Του έδωσε κάμποση ώρα να συνειδητοποιήσει το συνταρακτικό και αμετάκλητο γεγονός του θανάτου της κι ύστερα σηκώθηκε και στάθηκε δίπλα του. "Λυπάμαι πάρα πολύ." Και τον άφησε μόνο.

Ο Μάρκος καταλάβαινε όλα όσα άκουγε αυτή τη φορά, αλλά βρισκόταν σε πλήρη άρνηση. Δε μπορούσε να δεχτεί ότι η Εύη που το πρωί είχε περάσει να τη δει στο νοσοκομείο ... ότι η δική του Εύη, η μητέρα του παιδιού του, είχε φύγει. Ότι η αγαπημένη του, η μέλλουσα γυναίκα του είχε πεθάνει... Σκέπασε τα μάτια του με το χέρι και ξέσπασε σε αναφιλητά. Ήταν η πιο ελάχιστη έκφραση αυτού που ένιωθε, αυτού του βουνού αρνητικών συναισθημάτων και σκέψεων που του πλάκωσαν αστραπιαία την καρδιά. Μέσα σε μια

μέρα πρόλαβε να νιώσει την απόλυτη ευτυχία και την απόλυτη δυστυχία. Ευτυχία για τη γέννηση ενός παιδιού, δυστυχία για το χαμό μιας γυναίκας.

Κεφάλαιο 2

Το μωρό αποκοιμήθηκε στην αγκαλιά του. Έπρεπε να το βάλει στην κούνια του χωρίς να το ξυπνήσει. Τη στιγμή που το άφηνε απαλά στο στρώμα χτύπησε το τηλέφωνο. Έτρεξε να απαντήσει πριν προλάβει να το αναστατώσει. Ήταν από τη δουλειά. Ευτυχώς είχε εγκριθεί η άδεια του. Είκοσι μέρες λοιπόν θα καθόταν στο σπίτι με το μωρό. Είκοσι μέρες. Μετά τι θα έκανε; Οι είκοσι μέρες θα τέλειωναν πριν το καταλάβει. Έπρεπε να σκεφτεί τι θα έκανε μετά. Από τα πεθερικά του δεν έπρεπε να περιμένει καμία βοήθεια. Ούτε που πήγαν στο νοσοκομείο να επισκεφτούν την κόρη τους όταν μπήκε στο μήνα της. Και τώρα ... τώρα η Εύη είχε φύγει. Για πάντα. Πάλι δε μπόρεσε να συγκρατηθεί και τα δάκρυα άρχισαν να κυλάνε στα μάγουλά του. Ήταν τόσο αναπάντεχος ο χαμός της που δυσκολευόταν να συνειδητοποιήσει ότι ποτέ δε θα την ξανάβλεπε, ότι από 'δω και στο εξής θα ήταν μόνος του, αυτός και το μωρό.

Κοίταξε γύρω του. Πώς θα μπορούσε να συνεχίσει μόνος του; Καθώς κοιτούσε τα άδεια δωμάτια η ματιά του έπεσε στο ημερολόγιο που είχε κρεμάσει η Εύη όταν ήρθε στο σπίτι. Ήταν 12 Νοεμβρίου.

Είχε περάσει μόνο μια μέρα από τη γέννηση της κόρης του. Μόνο μια μέρα από το χαμό της Εύης. Η μόνη του έγνοια τώρα ήταν η φροντίδα του μωρού. Και δεν ήταν εύκολη υπόθεση για το Μάρκο, στα είκοσι δύο του χρόνια να αναλάβει μόνος του την ανατροφή ενός παιδιού. Δεν το είχε σκεφτεί έτσι. Κατέβαλε όμως κάθε δυνατή προσπάθεια, ήθελε να τα κάνει όλα σωστά. Το κενό όμως που ένιωθε μέσα του από την απουσία της Εύης τον τυραννούσε όταν καθόταν μόνος του στο μικρό τους διαμέρισμα και το μωρό κοιμόταν. Αναρωτιόταν πώς θα τα έβγαζε πέρα.

Ήταν ολομόναχος. Οι γονείς της Εύης τον μισούσαν και οι δικοί του γονείς είχαν απομακρυνθεί τον τελευταίο μισό χρόνο, από τότε δηλαδή που η Εύη ήρθε να μείνει μαζί του. Άλλωστε, τι βοήθεια μπορούσαν να του προσφέρουν από τη Θεσσαλονίκη; Ακόμα κι αν οι σχέσεις τους ήταν άριστες, αμφέβαλλε για το αν η μητέρα του θα άφηνε το σπίτι της για να έρθει στη Θήβα να προσέχει το εγγόνι της. Έπρεπε όμως να βρει μια λύση. Είχε είκοσι μέρες στη διάθεσή του κι έπειτα θα γύριζε στη δουλειά. Και το μωρό, το μικρό του κοριτσάκι, θα ήθελε άλλες είκοσι μέρες μέχρι να σαραντίσει. Σίγουρα θα έπρεπε να βρει κάποια γυναίκα για να φροντίζει το μωρό όσο αυτός θα βρισκόταν στη δουλειά. Πώς όμως να εμπιστευτεί μια ξένη; Έπρεπε να αρχίσει το ψάξιμο, ώστε μέχρι να 'ρθει η ώρα να γυρίσει στη δουλειά να προλάβει να τη γνωρίσει. Θα χρειαζόταν βέβαια πολλά λεφτά για κάτι τέτοιο. Αλλά θα τα κατάφερνε. Τι έξοδα είχε εκτός από το νοίκι; Τα απαραίτητα για το σπίτι και το γάλα του μωρού. Και πάνες. Βάλε και τη βενζίνη... Ίσα που θα του έφτανε ο μισθός του.

Μήπως έπρεπε να αφήσει τη δουλειά του και να κάθεται αυτός με το μωρό; Θα έβρισκε όμως μια δουλειά που να μην απαιτεί να φεύγει από το χώρο του; Δεν είχε και πολλές γνώσεις. Είχε βέβαια κάποια χρήματα στην άκρη. Αλλά μ' αυτά έπρεπε να καλύψει τα έξοδα της κηδείας. Είχε να κανονίσει κι αυτό το θέμα άμεσα.

Πήρε το τηλέφωνο κι άρχισε να τηλεφωνεί σε γραφεία κηδειών και σε εκκλησίες για να δει τι χρειαζόταν για την κηδεία της Εύης. Χωρίς να το καταλάβει κανόνισε όλες τις λεπτομέρειες. Είχε αφήσει τα συναισθήματά του αμέτοχα σ' αυτή τη διαδικασία. Δρούσε καθαρά με τη λογική. Και η λογική του υπαγόρευε ότι έπρεπε να χειριστεί τα πάντα γρήγορα παρά την οδύνη του και έπειτα να αφιερώσει όλη του την προσοχή στο κοριτσάκι του. Η λογική τού απαγόρευε κάθε είδος συναισθηματισμό όσο ασχολούνταν με το θέμα της κηδείας. Όταν όμως βρισκόταν με τη νεογέννητη κορούλα του η λογική δεν είχε καμία θέση ανάμεσά τους.

Το κοριτσάκι αυτό το λάτρευε. Ήταν ό, τι του είχε απομείνει από την Εύη. Και της είχε μοιάσει τόσο πολύ. Τέτοια ομοιότητα δεν είχε ξαναδεί ο Μάρκος, τουλάχιστον όχι από τόσο νωρίς. Ίσως να ήταν η αντανάκλαση της δικής του ανάγκης να κρατήσει την Εύη κοντά του κι όχι πραγματική ομοιότητα. Πήγε μέχρι το δωμάτιο να τη δει. Η μικρή του κόρη κοιμόταν ήσυχα. Έφερε μια καρέκλα από την κουζίνα και την έβαλε δίπλα στην κούνια. Κάθισε και για πολλή ώρα δε μπορούσε να σταματήσει τα δάκρυα που έβρισκαν επιτέλους το δρόμο για να βγουν και να μην τον βαραίνουν άλλο. Το μωρό χωρίς προειδοποίηση ζύπνησε κι έβαλε τα κλάματα. Αυτό σήμαινε ότι ήταν

ώρα για φαγητό. Το πήρε στην αγκαλιά του και το ησύχασε. Πήγαν μαζί στην κουζίνα και καθώς ετοιμάζε με ένα χέρι το νερό για το γάλα, ο Μάρκος κατάλαβε πως δεν είχε κανέναν εκτός από αυτό το κοριτσάκι. Γι' αυτό το κοριτσάκι, αποφάσισε, γι' αυτό το κοριτσάκι έπρεπε να προσπαθήσει. Θα βάλει τα δυνατά του. Θα κάνει ό,τι μπορεί για να καταφέρει να σταθεί στα πόδια του. Όλη η ζωή του τώρα βασιζόταν στη ζωούλα αυτού του κοριτσιού. Και η ζωή του κοριτσιού στηριζόταν μονάχα σ' αυτόν. Έριξε τη σκόνη στο νερό, κούνησε το μπουκάλι για να ανακατευτεί, έριξε λίγο στο χέρι του για να σιγουρευτεί ότι δεν ήταν καυτό και άρχισε να τάζει το μωρό που περίμενε φροντίδα στην αγκαλιά του.

Ο Μάρκος τάζει το μωρό και σκεφτόταν. Έβλεπε το μωρό να πίνει το γάλα από το μπουκάλι και αναρωτιόταν πώς θα ήταν τα πράγματα αν η Εύη ήταν μαζί τους. Σίγουρα θα το τάζει εκείνη και μάλλον θα το θήλαζε. Δεν ήταν εύκολο να είναι μόνος του. Πιθανότατα οι γυναίκες να είχαν ένστικτο, μια διαίσθηση όσον αφορά το θέμα της μητρότητας. Ο Μάρκος δε μπορούσε να ξέρει αν αυτό ήταν αλήθεια. Ήξερε όμως ότι ο ίδιος δεν είχε τέτοιου είδους ένστικτο. Είχε όμως αγάπη. Ίσως η αγάπη του να ήταν αρκετή για να αναπληρώσει την Εύη. Αλλά ούτε αυτό μπορούσε να το ξέρει. Το τηλέφωνο τον έβγαλε από τις σκέψεις του. Έβαλε το μωρό στην κούνια του και απάντησε.

-Καλησπέρα. Μάρκο εσύ;

-Ναι, ποιος είναι;

-Είμαι η Μαρία, απ' το γραφείο μέριμνας. Η Μαρία Ζάχου.

-Α, γεια σου Μαρία. Έγινε τίποτα, χρειάζεστε κάτι;

-Όχι, όχι. Δεν έγινε τίποτα. Ήθελα ... ήθελα να σου ευχηθώ για το μωρό. Έμαθα ότι είναι κοριτσάκι, ε; Να σου ζήσει! ... Και... λυπάμαι πολύ για... λυπάμαι πολύ για τη γυναίκα σου.

-Σ' ευχαριστώ. Σ' ευχαριστώ πολύ, Μαρία.

-Μάρκο, ήθελα να ξέρεις... να, ήθελα να σου πω, αν χρειαστείς κάτι... να ξέρεις ότι θα ήθελα να φανώ χρήσιμη. Αν χρειαστείς κάτι για το μωρό, ας πούμε...

-Η αλήθεια είναι ότι δεν είναι και το πιο εύκολο πράγμα. Θέλω να πω, θα ήταν αλλιώς αν η Εύη... αν ήταν εδώ.

-Ναι, καταλαβαίνω. Ξέρω ότι... Να ξέρεις ότι ό, τι χρειαστείς μπορείς να μου πεις. Οτιδήποτε, εντάξει; Εννοώ, μη διστάσεις.

-Πολύ ευγενικό από μέρους σου. Σ' ευχαριστώ πολύ. ... Αύριο είναι... ε, αύριο θα γίνει η κηδεία της Εύης.

-Ναι. Έχεις κάποιον να σου κρατήσει το μωρό;

-Βασικά, όχι. Δεν ξέρω τι θα κάνω. Δεν ήμουν προετοιμασμένος για τίποτα από αυτά... Γίναν όλα τόσο γρήγορα...

-Το ξέρω, το ξέρω... Μη στενοχωριέσαι όμως. Δηλαδή, μπορώ να κρατήσω εγώ τη μικρή αν θες.

-Μπορείς σίγουρα; Θα βοηθούσε πολύ αυτό. Πραγματικά. Σίγουρα μπορείς, όμως, ε; Δε θέλω να βγεις από το -

-Όχι, είμαι ελεύθερη αύριο. Μπορώ να έρθω και τώρα για λίγο, να τα πούμε από κοντά.

-Ναι, ναι, βέβαια. Ξέρεις που είμαι; Στην οδό Φυλής. Μετά το περλίπτερο.

-Α, κοντά σ' ένα κατάστημα με ηλεκτρικά.

-Ναι. Απέναντι. Εντάξει;

-Ναι, Μάρκο. Τα λέμε σε λίγο.

-Ναι, τα λέμε.

Ακούμπησε το ακουστικό στη συσκευή. Κοίταξε τριγύρω στο δωμάτιο μήπως μπορούσε να τακτοποιήσει κάτι. Να μην είναι πολύ ακατάστατα. Απ' το πουθενά ήρθε η Μαρία... Την είχε προσέξει στη δουλειά. Ήταν μια πολύ ευγενική κοπέλα, συμπαθητική, ίσως γύρω στα τριάντα. Απ' ό,τι ήξερε δεν ήταν παντρεμένη. Ήταν η μόνη που του τηλεφώνησε μέχρι στιγμής. Εκτός από το γραφείο κηδειών, που χρειαζόνταν να εξακριβώσουν κάτι στοιχεία. Οι άλλοι του συνάδελφοι, εκείνοι με τους οποίους έκανε παρέα και εκτός δουλειάς, είχαν αραιώσει τώρα τελευταία. Όχι βέβαια επειδή μπήκε στη ζωή του η Εύη. Ίσως τους τελευταίους μήνες, που είχε προχωρήσει και η εγκυμοσύνη. Ωστόσο, μετά από τον ξαφνικό της θάνατο, να μην ήξεραν τι να του πουν ή πώς να φερθούν. Ήταν μεγάλη σύμπτωση που η Μαρία δεν δούλευε την επόμενη μέρα. Και μεγάλη τύχη, μέσα στη δυστυχία του, που προσφέρθηκε να μείνει μαζί με το μωρό. Δεν είχε κανέναν άλλο για να του το ζητήσει.

Η Μαρία από την άλλη, μόλις έκλεισε το τηλέφωνο ετοιμάστηκε για να πάει στο σπίτι του. Σκέφτηκε να πάρει λίγα λουλούδια για την Εύη. Θα σταματούσε σε κάποιο ανθοπωλείο πεγαίνοντας. Ωστόσο, σκέφτηκε ότι ο Μάρκος δεν ήταν ειδικός στο θέμα του μωρού και δεν είχε και την ευχέρεια να βγει να ψωνίσει αυτά που τους χρειαζόταν. Αποφάσισε να σταματήσει και σε κάποιο

κατάστημα με μωρουδιακά, να πάρει κάποια φορμάκια για τη μπέμπα. Την επόμενη μέρα δε δούλευε, θα πήγαινε να τον βοηθήσει με το μωρό. Τόσες ευθύνες ξαφνικά θα ήταν δύσκολο να τις χειριστεί ακόμα και κάποιος πιο έμπειρος από το Μάρκο. Η αλήθεια είναι ότι είχε ακούσει για τη σχέση του Μάρκου και της Εύης στη δουλειά από την άνοιξη. Είχε γίνει σούσουρο και έκανε κύκλο στα γραφεία ότι ο Μάρκος είχε μπλέξει με μία μικρή και είχε φασαρίες με τους γονείς της. Δεν την κέντρισε τόσο το κουτσομπολιό όσο η ώριμη στάση του Μάρκου απέναντι σ' αυτά. Από τότε του 'λεγε μια καλημέρα παραπάνω και πού και πού έπιαναν την κουβέντα όταν ο Μάρκος περνούσε απ' το γραφείο μέριμνας.

Την Κυριακή, δυο μέρες πριν, είχε υπηρεσία, θα έβγαινε το μεσημέρι της Δευτέρας. Είχε δει το Μάρκο που έφυγε βιαστικός και κατάλαβε ότι η κοπέλα του θα γεννούσε. Ωστόσο λίγο πριν το μεσημέρι ακούστηκε ότι η γέννα δεν πήγε καλά κι ότι η Εύη πέθανε. Της φάνηκε απίστευτο και τηλεφώνησε αμέσως στο νοσοκομείο να ρωτήσει. Είπε ότι ήταν ξαδέρφη της κοπέλας για να της δώσουν πληροφορίες. Της είπαν όμως το ίδιο πράγμα. “Η Εύη δεν τα κατάφερε, το κοριτσάκι όμως ήταν μια χαρά.” Κατάλαβε την κατάσταση που είχε βρεθεί ξαφνικά ο Μάρκος και ζήτησε αμέσως άδεια για την Τετάρτη, μαντεύοντας ότι τότε θα γινόταν η κηδεία. Δεν ήταν λοιπόν τυχαίο που μπορούσε να του κρατήσει το μωρό.

Η κηδεία έγινε δυο μέρες μετά από τη γέννηση του παιδιού. Εκτός απ' τον Μάρκο, μόνο κάτι συμμαθήτριές της είχαν έρθει και κάτι γριές από την ενορία. Οι γονείς της δεν ήταν εκεί. Ο Μάρκος, με

τα μάτια κόκκινα από το κλάμα, σκεφτόταν πώς μπορούσε να πει αντίο σ' έναν άνθρωπο τόσο νέο, που δεν πρόλαβε να ζήσει τίποτα εκτός από την αποδοκιμασία των γονιών της και μια εγκυμοσύνη με τραγικό τέλος για την ίδια. Η τελετή τέλειωσε, ο Μάρκος όμως δεν είπε αντίο. Όταν έφυγαν όλοι από τον τάφο, κάθισε στα γόνατά του και περίμενε. Περίμενε μήπως σηκωνόταν η Εύη του από 'κει μέσα, την έπαιρνε αγκαλιά και πήγαιναν μαζί στο σπίτι, να δουν το μωρό τους, το κοριτσάκι τους. Περίμενε ώσπου κατάλαβε ότι αυτό που έκανε ήταν τρελό. Η Εύη δεν μπορούσε να γυρίσει. «Πού είσαι;» ψιθύρισε. Έπειτα σκούπισε τα μάτια του και σηκώθηκε. Ήταν καιρός να γυρίσει σπίτι.

Βρήκε το καταφύγιο που χρειαζόταν στο νεογέννητο μωρό του. Το πήρε στην αγκαλιά του αλλά ήταν σαν να προσπαθούσε αυτός να κουρνιαξει στην βρεφική του γαλήνη. Σαν να προσπαθούσε να αποβάλλει από μέσα του όσες εμπειρίες και σκέψεις τον χώριζαν από ένα βρέφος. Η Μαρία τον χαιρέτησε διακριτικά, να μην διακόψει την εύθραυστη προσωρινή ηρεμία του.

Κεφάλαιο 3

Ο Μάρκος είχε κοιμηθεί πολύ λίγο. Το μωρό είχε ξυπνήσει κλαίγοντας και δε σταμάτησε παρόλο που το τάισε. Δεν ήξερε τι να κάνει. Το κρατούσε στην αγκαλιά του και του μιλούσε προσπαθώντας να το νανουρίσει, αλλά δεν γινόταν τίποτα. Του άλλαξε την πάνα του, μήπως είχε λερωθεί και δεν το κατάλαβε, όμως πάλι έκλαιγε. Το μωρό έκλαιγε απαρηγόρητο μέσα στη νύχτα κι αυτός δεν ήξερε πώς να το ηρεμήσει. Η Εύη σίγουρα δε θα είχε πρόβλημα. Μάλλον την Εύη ήθελε το μωρό, γι' αυτό δε σταματούσε το κλάμα. Τόσους μήνες μέσα στην κοιλιά της περίμενε να βγεί για να τη δει, να την ακούσει, να τη μυρίσει, να τη νιώσει με κάθε της αίσθηση. Να αποκοιμηθεί στην αγκαλιά της και όταν ανοίξει τα μάτια της να είναι εκεί. Η απουσία της όμως ήταν το μόνο που ένιωσε. Πώς να ηρεμήσει λοιπόν;

Είχε περάσει μιάμιση ώρα απ' όταν ξύπνησε το μωρό. Ο Μάρκος ήταν απελπισμένος. Σκέφτηκε να τηλεφωνήσει στη Μαρία, τη συνάδελφό του. Ήταν η μόνη στην οποία μπορούσε να στραφεί. Ντράπηκε όμως. Να της τηλεφωνήσει μέσα στη νύχτα και να της πει τι; Γεια, το μωρό μου κλαίει, μήπως μπορείς να το ηρεμήσεις; Άλλαξε

γνώμη. Με το μωρό στην αγκαλιά του έκατσε στο γραφείο που χρησιμοποιούσε η Εύη. Άναψε το φωτιστικό. Τα πράγματά της ήταν εκεί, όπως ακριβώς τα είχε αφήσει πριν πάει στο νοσοκομείο. Ένα τετράδιο, στυλό, οι φωτογραφίες τους απ' το καλοκαίρι... Ένα μπλοκάκι με ψώνια: λαχανικά, αλεύρι, γιαούρτι, καλαμάκια. Τα γράμματά της, τόσο γλυκά και ανάλαφρα, όπως στις ασκήσεις που έγραφε για το σχολείο. Άνοιξε το συρτάρι και μια μυρωδιά απελευθερώθηκε. Το άρωμά της. Το άρωμά της... Γιατί να φύγει; Γιατί; Τη χρειαζόταν. Την αγαπούσε. Την ήθελε δίπλα του. Την ήθελε δίπλα στο παιδί του. Ξαφνικά συνειδητοποίησε ότι δεν ακουγόταν τίποτα, απόλυτη ησυχία. Το μωρό είχε αποκοιμηθεί. Το κοίταξε με μάτια βουρκωμένα. Δε θα έβλεπε ποτέ τη γυναίκα που το γέννησε. Μόνο σε φωτογραφίες. Ήταν άδικο. Γιατί να μεγαλώσει χωρίς τη μητέρα του; Το έβαλε στην κούνια του και ξανακάθισε στο γραφείο.

Η μυρωδιά της Εύης τον βύθισε σε αναμνήσεις. Βόλτες στην πλατεία, πήγαινε-έλα στο σχολείο, βραδινές έξοδοι. Όλα μαζί της. Η μυρωδιά της παντού. Ψηλάφισε τα πράγματά της. Όλα τόσο οικεία, ζωντανέψουν... Άνοιξε το συρτάρι, έψαχνε να βρει κάτι που θα τον έκανε να ηρεμήσει, να νιώσει πως έτσι έπρεπε να γίνουν όλα, πως η Εύη ήταν καλά εκεί που ήταν, πως κι αυτός θα τα έβγαζε πέρα με την κόρη τους. Τίποτα τέτοιο. Τετράδια, σκόρπια μολύβια, καλλυντικά. Έπιασε ένα τετράδιο και το ξεφύλλιζε. Αρχαία. Ερωτήσεις για τον Πλάτωνα, γραμματική, οι σημειώσεις της καθηγήτριας “Πολύ καλά, συνέχισε έτσι.” Όμως σε μια σελίδα δεν έγραφε μόνο αρχαία, η Εύη

είχε γράψει και κάτι άλλο.

«Νόμιζα ότι με τη μαμά μου επικοινωνούσαμε αλλά μάλλον έκανα λάθος. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί αντέδρασε έτσι. Δεκαεφτά χρονών είμαι, δεν είμαι δώδεκα. Κι ο Μάρκος είναι είκοσι ένα, δηλαδή ούτε πέντε χρόνια διαφορά. Δηλαδή πόσο έχει αυτή με το μπαμπά; Αλλά δεν είναι αυτό το πρόβλημά της. Βασικά δεν ξέρω ποιο στο καλό είναι το πρόβλημά της. Και βάζω στοίχημα ότι ούτε κι αυτή ξέρει. Ας μη συγχύζομαι όμως. Το απόγευμα θα δω το Μάρκο, έχουμε δώσει ραντεβού στην καφετέρια...»

Ο Μάρκος το διάβασε και σκεφτόταν. Αυτό πρέπει να είχε γραφτεί ένα χρόνο πριν, τότε που πρωτογνωρίστηκαν. Ένα κομμάτι της σκέψης της αποτυπωμένο σε τούτο το χαρτί. Η αλλαγή των συναισθημάτων της- “το απόγευμα θα δω το Μάρκο”, η προσμονή της. Γύρισε τη σελίδα, έψαξε μήπως έβρισκε κάτι άλλο.

«Σήμερα η Κατερίνα με είδε που ερχόμουν με το Μάρκο και με ρώτησε αν είναι σοβαρά τα πράγματα. Είμαστε μαζί ένα μήνα. Τον αγαπάω, μ’ αγαπάει, τι πιο σοβαρό υπάρχει απ’ την αγάπη; Αχ, περνάω τόσο όμορφα όταν είμαστε μαζί... Δεν ήξερα ότι μπορούσες να νιώθεις έτσι, τόσο κοντά με κάποιον, σαν να σκέφτεστε τα ίδια πράγματα. Θέλω να τον δω! Ουφ, πότε θα τελειώσουμε επιτέλους κι αυτή την ώρα;...»

Ο Μάρκος δάκρυσε. Γιατί να χαθεί τόση αγάπη; Τα δάκρυά του μούσκευαν το τετράδιο, παραμόρφωναν τα όμορφα γράμματα της Εύης. Έσκυψε και φίλησε το χαρτί σαν να ήταν η ίδια η Εύη εκεί μπροστά του, με τόση τρυφερότητα. Έκλεισε το τετράδιο και το έβαλε

πάλι στο συρτάρι, στο μέρος που το βρήκε. Έκλεισε το φωτιστικό και πήγε για ύπνο. Επιτέλους έκλεισε τα μάτια του. Όμως ο ύπνος του ήταν ταραγμένος. Ήτανε λέει μαζί με την Εύη και κάτι συναδέλφους του σε μια καφετέρια. Συζητούσαν, έκαναν πλάκα, γελούσαν. Ο Μάρκος κοιτούσε την Εύη και δεν το πίστευε. Η Εύη του ήταν εκεί, ζωντανή. Μιλούσε, γελούσε, ήταν ζωντανή! Άρχισε να την αγκαλιάζει και να τη φιλάει. “Αγάπη μου, Εύη μου, Ευάκι μου, σ’ αγαπώ, σ’ αγαπώ, να ‘ξερες πόσο πολύ σ’ αγαπώ...” Και τη φιλούσε και την αγκάλιαζε. Και ήταν τόσο ευτυχισμένος που ήταν μαζί της που άρχισε να κλαίει. Οι φίλοι του τον κοιτούσαν σαστισμένοι. “Εύη μου, καλή μου...” Η Εύη τον κοιτούσε χαμογελαστά και τον ρωτούσε τι έπαθε έτσι ξαφνικά. Του χάιδεψε τα μαλλιά. “Κι εγώ σ’ αγαπάω, Μάρκο μου, το ξέρεις...”. Αχ, η φωνή της! Άκουγε πάλι τη φωνή της. “Μίλα μου, αγάπη μου, πες μου το πάλι...” “Σ’ αγαπώ, Μάρκο! Σ’ αγαπώ τόσο πολύ που δε μπορώ να σκεφτώ τίποτα άλλο εκτός από σένα.” Έπεσε στην αγκαλιά της και έκλαιγε. “Εύη μου, μωρό μου, να ‘ξερες πόσο μου λείπεις. Αγάπη μου...”.

Ξύπνησε λέγοντας τ’ όνομά της και κοίταξε αλαφιασμένος γύρω του ψάχνοντας να την βρει. Έπεσε στο μαξιλάρι απογοητευμένος. Και τι δε θα ‘δινε να ήταν όλα αυτά ένα κακό όνειρο, και όταν άνοιγε τα μάτια του να βρισκόταν πάλι στο νοσοκομείο, περιμένοντας τη γέννηση του παιδιού του, κρατώντας το χέρι της αγαπημένης του και ψιθυρίζοντάς της λόγια αγάπης και παρηγοριάς...

Κεφάλαιο 4

Κυριακή πρωί. Μέσα στην εκκλησία του Αγίου Δημητρίου η μητέρα της Εύης προσευχόταν γονατιστή. Τον τελευταίο καιρό έβρισκε καταφύγιο εκεί και αναζητούσε τη χαμένη της γαλήνη. Την περισσότερη ώρα έκλαιγε και ζητούσε συγχώρεση από το Θεό γι' αυτό που έκανε στην κόρη της. Που την απώθησε από κοντά της με λόγο ένα αγόρι και μια εγκυμοσύνη. Που την έδιωξε από το σπίτι τους και δεν ήτανε παιδί της. Και τώρα, τώρα δεν είχε πια καιρό για να τα ξαναβρούνε. Το κοριτσάκι της είχε φύγει απ' τη ζωή αφήνοντας πίσω της ένα άλλο κοριτσάκι, το εγγόνι της. Γιατί, θεέ μου, να μην πάει να τη δει όταν μπήκε στο νοσοκομείο; Κόρη της ήτανε, ό,τι κι αν είχε κάνει. Κι αν δε συμφωνούσε με τις επιλογές της, αυτό ήταν άλλο θέμα. Ο άντρας της, ακλόνητος στην απόφασή του, δεν την άφησε ούτε στην κηδεία της να πάει. Μα πώς μπορούσε να είναι τόσο σκληρός; Πώς μπορούσε να μη συγχωρέσει το ίδιο του το παιδί για τα σφάλματά του, αν ήταν τελικά σφάλμα η σχέση της με το Μάρκο; Μήπως όλοι δεν κάνουμε σφάλματα; Πώς μπορούσε να μην αλλάξει στάση μετά από τον τόσο αναπάντεχο και τραγικό θάνατό της; Έτσι

ήταν όμως ο άντρας της. Το ήξερε και το θεωρούσε ως τώρα πλεονέκτημα του χαρακτήρα του. Μα κατάλαβε πια πως δεν είναι όλα μαύρο ή άσπρο. Κατάλαβε ότι υπάρχει και το γκρι. Μα ήταν αργά για να επανορθώσει.

Σηκώθηκε και κάθισε στην καρέκλα πίσω της. Έβγαλε ένα μαντήλι από την τσάντα της να σκουπίσει τα μάτια της. Με το κλάμα ανακουφιζόταν από όλα αυτά που δεν μπορούσε να πει στον άντρα της. Από κοινού είχαν πάρει τις αποφάσεις τους σχετικά με το Μάρκο και την εγκυμοσύνη όμως ήξερε τώρα ότι δεν ήταν σωστές. Δε μπορεί να ήταν σωστές και να είχαν τέτοια αποτελέσματα. Είχε περάσει ένας μήνας από το θάνατο της κόρης της. Μαρτυρούσε και ήταν μόνη σ' αυτό το μαρτύριο. Ο άντρας της δε συμεριζόταν τη δυστυχία της. Μόνη της έπρεπε να βρει τη λύτρωση. Όταν θα τελείωνε η λειτουργία θα πήγαινε στο νεκροταφείο. Είχε ανάγκη να δει το κοριτσάκι της, να της μιλήσει, να ζητήσει να τη συγχωρέσει γιατί η ίδια δε μπορούσε να συγχωρέσει τον εαυτό της. Ένωθε τόσες ενοχές που ούτε στον παπά δε μπορούσε να πάει, να εξομολογηθεί και ν' αλαφρύνει η καρδιά της. Ντρεπότανε. Σε ποιον να το έλεγε, ότι έδωσε την κόρη της από το σπίτι και να μη νιώσει χίλιες φορές ένοχη, χίλιες φορές λάθος;

Θυμόταν ένα μεσημέρι που ήρθε και της είπε ότι γνώρισε ένα παιδί και πήγαν για καφέ... Κι αυτή, αντί να χαρεί με τη χαρά της κόρης της, άρχισε να της κάνει κήρυγμα για τις σχέσεις, για τα αγόρια που δεν είναι αυτό που φαίνονται και μόνο ένα πράγμα έχουν στο μυαλό τους. Αντί να την αγκαλιάσει και να σταθεί δίπλα της το ξεκίνημα της πρώτης της σχέσης, αυτή τη μάλωσε και την έκανε να

μετανιώσει που της μίλησε. Αχ, ήθελε να γυρίσει το χρόνο πίσω. Θεέ μου, παρακαλούσε, εσύ που είσαι παντοδύναμος κι όλα τα στοιχεία της φύσης εσένα υπακούνε, κάνε ένα θαύμα για μένα την αμαρτωλή, κάνε να πάει ο χρόνος πίσω και να έχω πάλι το παιδί μου. Δώσε μου μια ευκαιρία, Θεέ μου, να πάρω πίσω τα λάθη μου και να μην ξαναπληγώσω το παιδί μου. Έκλαιγε και παρακαλούσε από μια γωνιά της εκκλησίας. Τρέχανε τα δάκρυα για το χαμένο της παιδί, που η ίδια το είχε χάσει πολύ πριν χαθεί για πάντα. Παρακαλούσε και περίμενε. Τίποτα όμως δεν της έλεγε πως όλα θα πήγαιναν καλά.

Συντετριμμένη φίλησε το χέρι του ιερέα και βγήκε στο δρόμο. Ο κρύος άνεμος του Δεκέμβρη της χτύπησε το πρόσωπο και πάγωσε τα δάκρυα στα μάτια της. Τυλίχτηκε στο παλτό της και με πρόσωπο σκυφτό πήρε το δρόμο για το νεκροταφείο.

Ξημέρωναν Χριστούγεννα και ο Μάρκος σκόπευε να κοιμηθεί λίγο παραπάνω, όσο δηλαδή του το επέτρεπε και η μικρή του κόρη. Πριν λίγες μέρες είχε σαραντίσει. Αυτός είχε γυρίσει στη δουλειά μετά την εικοσαήμερη άδεια του και ευτυχώς η Μαρία τον είχε βοηθήσει να βρει κάποια να του κρατάει το μωρό τις ώρες που εκείνος θα ήταν στη δουλειά. Ήταν φίλη της οπότε κι ο Μάρκος, αφού τη γνώρισε, την εμπιστεύτηκε πιο εύκολα. Ήταν σίγουρος ότι όσο το μωρό του δεν ήταν μαζί του ήταν σε καλά χέρια. Σήμερα είχε κανονίσει να πάει μαζί με τη μικρή στις Μαρίας για τα Χριστούγεννα, να μην είναι μόνοι τους τέτοια μέρα. Γύρω στις δέκα και μισή τον ζύπνησε το τηλέφωνο. Ο Μάρκος έτρεξε να το προλάβει.

-Παρακαλώ;

Στο άκουσμα της φωνής ο Μάρκος πάγωσε. Άκουγε καλά; Αν δεν ήταν κάποια με παρόμοια φωνή, αυτή πρέπει να ήταν η μητέρα της Εύης...

-Ναι, με ακούτε; Ψάχνω το Μάρκο. Μήπως ...

-Εγώ είμαι, ποιος είναι παρακαλώ;

-Καλημέρα. Ελπίζω να μη σε αναστατώνω. Είμαι η... η μητέρα της Εύης.

Ο Μάρκος δεν ήξερε τι να πει. Οι λέξεις δεν έβγαιναν απ' τα χείλη του.

-Τι θα θέλατε; κατόρθωσε να ψελλίσει.

-Λυπάμαι πάρα πολύ... Δεν, ε, δεν ξέρω τι άλλο να πω... Με συγχωρείς που σε ενόχλησα, ίσως δεν έπρεπε να τηλεφωνήσω.

-Είμαι σίγουρος ότι δεν τηλεφωνήσατε χωρίς κάποιο λόγο.

-Ναι, έχεις δίκιο. Ήθελα να ευχηθώ σε σένα και... στην κόρη σου «Καλά Χριστούγεννα»... Και, αν μου επέτρεπες, θα ήθελα... αν μπορώ, να έρθω να τη δω.

Ο Μάρκος διέκρινε την αναστάτωση στη φωνή της. Δεν θυμόταν καν το όνομά της, όμως εκείνη τη στιγμή ένιωσε έναν αδιόρατο δεσμό να ενώνει τις ζωές τους. Τους είχαν σημαδέψει τα ίδια τραγικά γεγονότα. Ο ίδιος άνθρωπος ήταν το πιο αγαπητό τους πρόσωπο. Δε μπορούσε να της αρνηθεί την επαφή με την κόρη του, ήταν ταυτόχρονα εγγονή της.

-Εντάξει. Θα πρέπει να σημειώσετε που βρίσκεται το σπίτι.

Της έδωσε τη διεύθυνση και τις εξήγησε πώς να έρθει ώστε να

μη δυσκολευτεί. Έπειτα την άκουσε να διστάζει. Σαν να ήθελε να του ζητήσει και κάτι άλλο.

-Πείτε μου, θέλετε να μου πείτε κάτι, έτσι δεν είναι;

-Ναι, σας παρακαλώ, ο σύζυγός μου δεν ξέρει γι' αυτό το τηλεφώνημα ούτε έχω σκοπό να του πω για την επίσκεψή μου.

-Μείνετε ήσυχη. Δε μου είπατε, πότε σκοπεύετε να 'ρθείτε;

-Έχετε το απόγευμά σας ελεύθερο;

Η συνάντηση κανονίστηκε. Τι θα γινόταν όμως; Τον κατηγορούσε ακόμα η μητέρα της Εύης για όσα έγιναν; Η θλίψη στη φωνή της έδειχνε ότι ήθελε απλώς να έρθει σε επαφή με ό,τι είχε αφήσει πίσω η κόρη της, τη δικιά του κόρη. Ποτέ όμως δεν ήταν καλός στο να καταλαβαίνει αν κάποιος ήταν ειλικρινής ή όχι. Άκουσε τις διαμαρτυρίες του μωρού που ξύπνησε κι έτρεξε να το πάρει στην αγκαλιά του, αφήνοντας τις εικασίες και τους ενδοιασμούς έξω απ' το μυαλό του. Ο μικρός του άγγελος είχε μεγαλώσει αρκετά, όσο μεγαλώνει ένα βρέφος σαράντα και κάτι ημερών. Τα χαρακτηριστικά του προσώπου της τα είχε πάρει όλα από την Εύη. Πολλές φορές ξεχνούσε το βλέμμα του στο πρόσωπό της και το μυαλό του έφευγε, σε έναν μακρινό κόσμο όπου όλα ήταν καλύτερα. Η Εύη δεν είχε πεθάνει, εκείνος δεν ήταν μόνος του με το μωρό, οι σχέσεις τους με τους γονείς τους είχαν αποκατασταθεί. Έπειτα όμως το μωρό κουνούσε τα χεράκια του ή τα ποδαράκια του κι ο Μάρκος επέστρεφε από την φαντασία στην πραγματικότητα. Τις ελάχιστες στιγμές που η Εύη έβγαινε απ' τη σκέψη του η όψη της κόρης του την έφερνε πάλι στο μυαλό του. Τα μάτια της, τα χειλάκια της, η μικρή της μύτη, ήταν

όλα μικρογραφίες των χαρακτηριστικών της Εύης. Κι όσο την κοιτούσε τόσο πιο πολύ του έλειπε η αγαπημένη του. Κι όσο όμως την κοιτούσε τόσο παρηγοριόταν που δεν είχε μείνει ολομόναχος.

Της έδωσε το γάλα της κι έπειτα την ετοίμασε για ένα μπανάκι. Ευτυχώς δεν είχε πρόβλημα με το νερό. Κι αυτό απ' τη μητέρα της το είχε πάρει. Η Εύη τρελαινόταν να γεμίζει την μπανιέρα και να κάθεται εκεί να “χαλαρώνει”. Το είχε δει σε κάτι ξένες σειρές στην τηλεόραση και ήταν ενθουσιασμένη. Δεν το έκανε συχνά αλλά όσες φορές το είχε κάνει προσπαθούσε να το απολαύσει όσο πιο πολύ μπορούσε. Έριχνε αφρόλουτρο και γέμιζε η μπανιέρα σαπουνάδες. Μετά βυθιζόταν μέσα στο νερό, έκλεινε τα μάτια και το ευχαριστιόταν. Ο Μάρκος έβλεπε τον ενθουσιασμό της και χαιρόταν. Την κοιτούσε εκεί, βυθισμένη στις σαπουνάδες και τις σκέψεις της και συνειδητοποιούσε πόσο πολύ αγαπούσε αυτή την κοπέλα. Την ευαίσθητη, την ευδιάθετη, την “χαλαρή”... Του έλειπε τόσο πολύ! Του έλειπε το γέλιο της, οι συνήθειές της, τα φιλά της, η παρουσία της, η αγάπη της. Του έλειπαν όλα. Όλα όσα είχαν ζήσει μαζί αλλά και όλα αυτά που δεν πρόλαβαν να ζήσουν. Μέσα στις σαπουνάδες που κύκλωναν το σωματάκι της κόρης του φαντάστηκε την Εύη, χαμογελαστή και με κλειστά μάτια να απολαμβάνει μετά χαμηλής μουσικής το χαλαρωτικό της αφρόλουτρο ...

Βγήκαν απ' το μπάνιο και άρχισαν να ετοιμάζονται. Πριν της φορέσει ρουχαλάκια την άλειψε με μια παιδική κρέμα που είχε αγοράσει η Εύη. Είχε ενθουσιαστεί τόσο με τη μυρωδιά της που την πήρε όταν ήτανε ακόμα στον έκτο μήνα. Την είχε ανοίξει κιόλας και

που και που έβαζε λίγο στα χέρια της, για τη μυρωδιά. Ο Μάρκος έτριψε με την κρέμα την κοιλίτσα του μωρού, τα χεράκια του, τα μικρά του πόδια, την πλατούλα του κι έπειτα το έντυσε. Του φόρεσε πρώτα την πάνα του, ένα ροζ φανελάκι κι από πάνω ένα άσπρο χοντρό φορμάκι που είχε πάνω ένα καφέ λαγουδάκι. Ήταν από τα ρούχα που είχαν ψωνίσει μαζί με την Εύη, λίγο πριν μπει στο μήνα της.

Έβαλε τη μικρή στην κούνια της κι άνοιξε το κασετόφωνο. Κλασική μουσική. Το είχε διαβάσει η Εύη κάπου ότι είναι καλό να βάζεις στα μωρά τέτοια μουσική κι είχε ψάξει να βρει κάτι που θα της άρεσε κι εκείνης. Την είχε ακούσει πολλές φορές μόνη της ή σε ένα από τα χαλαρωτικά της μπάνια, όμως δεν πρόλαβε να την ακούσει μαζί με την κόρη της. Ο Μάρκος βούρκωσε. Έφυγε από το δωμάτιο να μην ακούει τη μουσική. Έβαλε στην πρίζα το σίδερο και έφερε από τη ντουλάπα τα ρούχα που θα φορούσε. Τα σιδέρωσε καλά κι έπειτα τα φόρεσε. Έτοιμοι και οι δύο λοιπόν. Κοίταξε το ρολόι στον τοίχο της κουζίνας, η ώρα κόντευε μία. Ετοίμασε γάλα για τη μπέμπα κι αφού την τάισε, ετοίμασε την τσάντα της, πάνες, μωρομάντηλα, θερμό με ζεστό νερό, το γάλα, ένα φανελάκι κι ένα φορμάκι για ώρα ανάγκης. Τηλεφώνησε στη Μαρία να της πει ότι ξεκινάνε κι έφυγαν.

Στο πατρικό σπίτι της Εύης τα Χριστούγεννα ήταν διαφορετικά μετά από πολλά χρόνια. Μια ψυχρή ατμόσφαιρα σκέπαζε τα συνοφρυωμένα πρόσωπα των γονιών της. Το φαΐ σερβιρίστηκε και ανταλλάχθηκαν οι ευχές, όμως δεν κοίταξαν ο ένας στα μάτια του άλλου. Απέφευγαν να κοιτάξουν κατάματα τη θλίψη του άλλου από

φόβο μήπως προστεθεί κι αυτή στην ήδη βαριά ψυχή τους. Ο ζεστός αέρας του διαμερίσματος ερχόταν σε αντίθεση με τον κρύο θάνατο που είχε κυριαρχήσει το μυαλό τους. Έμοιαζε σαν να έπαιζαν κάποιο παιχνίδι αλλά να είχαν μπερδέψει τους κανόνες. Και τώρα κοιτάζονταν με αμηχανία περιμένοντας κάποιον να τους δείξει πώς είναι το σωστό.

Η γυναίκα μάζεψε το τραπέζι. Μόλις τελείωσε πήρε το παλτό της και την τσάντα της, μουρμούρισε κάτι στο σύζυγό της και βγήκε. Εκείνος καθόταν ακόμα στο τραπέζι, κοιτούσε το γιορτινό τραπεζομάντηλο με άδειο βλέμμα. Δεν άκουσε καν τη γυναίκα του που έφυγε. Κάποια στιγμή σηκώθηκε και με αργά βήματα πλησίασε το δωμάτιο της Εύης. Στάθηκε δίπλα στην κλειστή πόρτα. Δεν είχε μπει στο δωμάτιό της από τότε που έφυγε απ' το σπίτι, δεν της είχε μιλήσει από τότε που έφυγε απ' το σπίτι. Η καρδιά του είχε γίνει πέτρα από τότε που έμαθε για τη σχέση της κόρης του. Όμως σήμερα, μαζί με το χιόνι που άρχισε σιγά σιγά να λιώνει και να χάνεται, έλιωσε και η δικιά του καρδιά και μόλις άνοιξε εκείνη την πόρτα τα δάκρυα δεν μπορούσαν να περιμένουν άλλο.

Κεφάλαιο 5

Σάββατο, 16 Μαΐου 1992

Το μόνο πράγμα που είχε αλλάξει στο σπίτι του Μάρκου τους τελευταίους έξι μήνες ήταν ότι προστέθηκαν τα πράγματα της μπέμπας. Η κούνια της στο υπνοδωμάτιο, το πάρκο στο σαλόνι, τα παιχνίδια της παντού. Τίποτα δεν είχε φύγει όμως. Στην κρεμάστρα του διαδρόμου κρεμόταν ακόμη το πράσινο μπουφάν της Εύης μαζί με τα στρατιωτικά σακάκια του Μάρκου. Η ντουλάπα της ήταν γεμάτη, τα παπούτσια της στο διάδρομο και η κούπα της με τις καρδούλες στέγνωνε στον πάγκο της κουζίνας. Ο Μάρκος είχε αποφασίσει ότι θα προσπαθήσει να ζήσει χωρίς αυτήν για χάρη του μωρού τους, δε σκέφτηκε όμως ούτε στιγμή να πετάξει ή να χαρίσει τα πράγματα της Εύης. Θα ζούσε με την απουσία της, όχι όμως σαν να μην υπήρξε ποτέ παρούσα. Το να βλέπει τα πράγματά της άθικτα, στις θέσεις τους του έδινε την εντύπωση ότι δεν είχε φύγει για πάντα, ήταν σαν να είχε πάει ένα σύντομο ταξίδι και σε λίγο καιρό θα γύριζε. Από την άλλη όμως πολλές φορές τα ίδια πράγματα ήταν αφορμή για

να θυμηθεί τις μέρες που έμεναν μαζί, τόσο ερωτευμένοι, τόσο ευτυχισμένοι.

Ήταν Μάης και στο μυαλό του Μάρκου τριγυρνούσε για μέρες η ανάμνηση του περσινού Μάη, τότε που η Εύη έφυγε από το σπίτι της και ξεκίνησε ένα καινούριο κεφάλαιο στη ζωή και των δύο. Το φετινό Μάη όμως το κεφάλαιο είχε αλλάξει ξανά και η Εύη δεν πρωταγωνιστούσε σ' αυτό. Πρωταγωνιστής ήταν ο Μάρκος και δεύτερος πρωταγωνιστής η κόρη του. Η κόρη του που έκλεινε τους εφτά μήνες ζωής κι ο Μάρκος δεν είχε βρει ακόμα όνομα να της δώσει. Είχαν συμφωνήσει με την Εύη ότι θα αποφασίσουν μόλις γεννιόταν το μωρό αφού δε θα έβλεπαν το φύλο του νωρίτερα. Όμως η ζωή τα έφερε αλλιώς κι ο Μάρκος δεν είχε προλάβει να ασχοληθεί με αυτό το θέμα. Δεν ήξερε τι να κάνει. Ήξερε ότι συνηθίζεται να δίνουν το όνομα του γονιού όταν αυτός πεθαίνει, όμως ο Μάρκος δεν ήθελε. Δεν ταίριαζε. Κι έτσι η μπέμπα ήταν ακόμα "μπέμπα".

Πήγε μέχρι την κουζίνα και πήρε μια μικρή πετσέτα. Το γραφείο της Εύης είχε πιάσει αρκετή σκόνη, ένα ξεσκόνισμα ήταν απαραίτητο. Με την κλασική μουσική να ακούγεται απαλά από το κασετόφωνο ο Μάρκος άρχισε να ξεσκονίζει ένα ένα τα αντικείμενα που βρίσκονταν πάνω στο γραφείο. Η σκόνη έφερε δάκρυα στα μάτια του γι' αυτό όταν τελείωσε σηκώθηκε κι άνοιξε το παράθυρο. Κοίταξε έξω το δρόμο. Η κίνηση ήταν περιορισμένη τέτοια ώρα. Κόντευαν μεσάνυχτα. Μεσ το σκοτάδι είδε μια φιγούρα να περπατάει μόνη της. Του έκανε εντύπωση που μια κοπέλα περπατούσε τέτοια ώρα μες την ερημιά. Την ακολούθησε με το βλέμμα του. Σε μία στροφή του

δρόμου η κοπέλα σταμάτησε και στράφηκε προς το παράθυρό του. Τον κοιτούσε! Ο Μάρκος τραβήχτηκε και ακούμπησε την πλάτη του στον τοίχο. Πήρε γρήγορες βαθιές ανάσες και προσπάθησε να συνέλθει. Δεν μπορεί να ήταν η Εύη στο δρόμο... Έκλεισε τα μάτια του, πήρε μια βαθιά ανάσα και στάθηκε ξανά μπροστά στο παράθυρο. Ερημιά. Κανένας στο δρόμο. Και η στροφή που είχε σταθεί πριν λίγο η Εύη άδεια. Έβαλε τα χέρια του στο περβάζι και τέντωσε το κορμί του. Προσπάθησε να δει καλύτερα. Τίποτα. Ένα μηχανάκι πέρασε μαρσάροντας και τον έβγαλε από τις σκέψεις του. Τραβήχτηκε πάλι και έκλεισε το παράθυρο. Κάθισε στο γραφείο. Σταύρωσε τα χέρια του πάνω στα τετράδια και τα στυλό και έγειρε το κεφάλι του. “Εύη...”, ψέλλισε, “Εύη...”. Η απόγνωση έκανε τη φωνή του να ακουστεί διαφορετική. Σαν φωνή μικρού παιδιού. Αποφάσισε να της γράψει ένα γράμμα. Να γράψει κάπου όλα αυτά που αισθανόταν, ίσως να έφευγε ένα βάρος από την καρδιά του. Άνοιξε το συρτάρι και τράβηξε ένα τετράδιο. Η ετικέτα του ήταν άδεια. Πήρε ένα στυλό από το γραφείο και το άνοιξε έτοιμος να ελευθερώσει το κύμα που τον έπνιγε. Αναγνώρισε τα γράμματα της Εύης στην πρώτη σελίδα. “Καλό μου τετράδιο...”. Ξαφνιασμένος και γεμάτος περιέργεια άφησε το στυλό και άρχισε να διαβάζει.

Καλό μου τετράδιο,

έμεινες άδειο κι αχρησιμοποίητο. Όμως οι λευκές σου σελίδες μου φωνάζουν, θέλουν να γεμίσουν γράμματα, ιδέες, εικόνες. Θα

γράψω λοιπόν. Και είσαι τυχερό. Γιατί αυτά που εσύ θα έχεις μέσα σου δε θα 'ναι βαρετά και χλιοειπωμένα, όπως αυτά που έγραφα στα άλλα τετράδια στο σχολείο. Εσένα οι σελίδες σου θα είναι γεμάτες έρωτα, γεμάτες χαρά, γεμάτες αγάπη.

Κάθομαι στο γραφείο μου, στο γραφείο που ο Μάρκος αγόρασε για μένα. Είναι πρωί, η ώρα κοντεύει δέκα και η ζέστη αρχίζει να γίνεται ενοχλητική. Έχω ανοιχτά όλα τα παράθυρα, ελπίζοντας ότι μια ιδέα ρεύματος θα δημιουργηθεί και θα με δροσίσει. Όμως τίποτα. Κι όλο το βουητό του δρόμου ανεβαίνει και γεμίζει το σπίτι. Τα αυτοκίνητα περνάνε πάντα βιαστικά, παίζουν την κόρνα επίμονα και καμιά φορά ακούω τους οδηγούς που φωνάζουν νευριασμένοι. Γυναίκες πάνε κι έρχονται, κρατάνε σακούλες με ψώνια, τα παιδιά τους. Μια γριούλα έχει βγάλει την καρέκλα της στο πεζοδρόμιο και λιάζεται... Καμιά φορά στέκομαι μπροστά στο παράθυρο και χαζεύω τους περαστικούς. Τώρα τελευταία σέρνω μια καρέκλα και κάθομαι εκεί, βάζω το κασετόφωνο να παίζει και η κλασική μουσική ανακατεύεται με τους ήχους του δρόμου.

Σήμερα όμως έχει πολύ ζέστη για να κάτσω στον ήλιο. Προτιμώ το γραφείο, που είναι παραμέσα και οι ήχοι από το δρόμο ακούγονται πιο μακρινοί. Ο Μάρκος θα γυρίσει στις δυόμιση. Λέω να φτιάξω μια μακαρονάδα σήμερα. Οπότε έχω καιρό στη διάθεσή μου να γεμίσω αρκετές σελίδες. Τι να γράψω όμως; Πάει πολύς καιρός από τότε που έγραφα στο ημερολόγιό μου τα παιδιάστικα μυστικά

μου. Σε λίγα χρόνια κάποιος άλλος θα γράφει ίσως τα μυστικά του σε ημερολόγιο. Το νιώθω να μεγαλώνει κάθε μέρα. Βάζω τα χέρια μου γύρω απ' την κοιλιά μου και το αγκαλιάζω. Θέλω να ξέρει ότι το αγαπάω. Δεν είχα πολλές αδιαθεσίες τους πρώτους μήνες. Ευτυχώς δηλαδή γιατί είχα και το σχολείο. Τώρα είναι Ιούλιος και έχω μπει στον πέμπτο μήνα. Πριν να αλλάξει αυτός ο χρόνος θα κρατάω ένα παιδί στην αγκαλιά μου. Είμαι ενθουσιασμένη. Δεν είχα σχεδιάσει κάτι τέτοιο, δεν είχα δώσει πολλή σκέψη στο μέλλον μου γενικά. Έγιναν όλα μόνα τους. Γνώρισα το Μάρκο, ερωτευτήκαμε... Θυμάμαι εκείνες τις πρώτες μέρες που πηγαίναμε περιπάτους και μιλούσαμε, μόνο μιλούσαμε. Θέλαμε να μάθουμε τα πάντα για τη ζωή του άλλου. Και τώρα να 'μαστε, μένουμε μαζί και περιμένουμε να έρθει στον κόσμο ένα παιδί!

Οι μέρες περνάνε ήσυχα αλλά όμορφα. Ο Μάρκος πηγαίνει στη δουλειά, εγώ φροντίζω το σπίτι, το μεσημέρι τρώμε μαζί κι έπειτα πηγαίνουμε είτε μια βόλτα στο πάρκο, να δροσιστούμε κάτω απ' τη σκιά των πεύκων, είτε καθόμαστε σπίτι. Βλέπουμε τηλεόραση, συζητάμε, παιδιαρίζουμε. Ή κάνουμε δουλειές. Τώρα που δεν πρέπει να κουράζομαι, ο Μάρκος δε θέλει να κάνω τίποτα. Θέλει να κάθομαι στην πολυθρόνα μου κι αν ήταν δυνατό θα καθόταν όλη μέρα από πάνω μου να μου κάνει αέρα! Με γεμίζει η αγάπη του. Κοιτάζω τα μάτια του και νιώθω όμορφα. Τόσο, που έχω πάψει να σκέφτομαι το σπίτι μου και τους γονείς μου. Δε μιλάμε πια, καθόλου. Σαν να μην υπάρχει ο ένας για τον άλλο. Ούτε αυτό το είχα σχεδιάσει, αλλά έγινε.

Δε μπόρεσα να το αποφύγω.

Όμως σου υποσχέθηκα ότι θα σε γεμίσω με ωραία πράγματα... Τον Αύγουστο λοιπόν ο Μάρκος θα πάρει άδεια. Και ψάχνουμε να δούμε πώς θα περάσουμε τις διακοπές μας! Δεν μπορούμε να αποφασίσουμε αν θα πάμε σε νησί ή σε κάποιο άλλο μέρος. Αλλά ακόμα κι αν αποφασίσουμε σε τι από τα δύο θα πάμε, υπάρχουν τόσοι πολλοί ωραίοι προορισμοί που πάλι δεν ξέρω πώς θα αποφασίσουμε. Ευτυχώς έχουμε χρόνο μπροστά μας, ο Ιούλιος δεν έχει φτάσει ακόμα στη μέση του και σκεφτόμαστε να πάρουμε την άδεια τέλη Αυγούστου. Ίσως η ζέστη να έχει ελαττωθεί μέχρι τότε.

Η κασέτα σταμάτησε να παίζει. Πέρασε αρκετή ώρα. Θα πάω καλύτερα να ετοιμάσω τη μακαρονάδα που σου 'λεγα. Σ' αφήνω, καλό μου τετράδιο. Μέχρι την επόμενη φορά, φρόντισε να μη χαθείς, όταν σε ψάχνω να είσαι εκεί που σε άφησα...

Ο Μάρκος διάβασε τις σελίδες με λαχτάρα. Θυμήθηκε το καλοκαίρι, την εγκυμοσύνη, τη ζέστη, τις διακοπές τους. Θυμήθηκε τη μέρα που ο γιατρός τους ρώτησε αν ήθελαν να μάθουν το φύλο. Κοιτάχτηκαν και απάντησαν όχι. Έπειτα όταν η Εύη τον ρώτησε αν είχε σκεφτεί ποτέ πώς θα ήθελε να λένε τα παιδιά του, της είπε όχι. Κι αποφάσισαν να μην ψάξουν για όνομα προτού γεννηθεί το μωρό τους. Θα έβρισκαν ένα όνομα που να του ταιριάζει. Ένα όνομα διαλεγμένο μόνο για εκείνο. Ο Μάρκος διάβασε πάλι αυτές τις

σελίδες, θέλοντας να ξαναβιώσει την Εύη κοντά του, σε 'κείνη τη θέση που καθόταν αυτός τώρα. Θέλοντας να ξαναβιώσει την απλή χαρά της. Θέλοντας να γυρίσει πίσω, να είναι ξανά κομμάτι της καθημερινότητάς της. Πότε τα έγραφε αυτά; Ιούλιο. Ήθελε να γυρίσει πίσω στον Ιούλιο, τότε που το μωρό τους ήταν ακόμα στην κοιλιά της Εύης κι η Εύη έγραφε χαμογελαστή για τη ζωή της σ' αυτό το τετράδιο που είχε ξεμείνει άδειο...

Άκουσε την Εύη να του φωνάζει. “Μάρκο, τι λες; Πάμε για ένα μπάνιο σήμερα;” Πήγε μέχρι το δωμάτιό τους. Η κούνια έλειπε κι η Εύη ήταν ξαπλωμένη στο κρεβάτι, με ένα βιβλίο στα γόνατά της. Της χαμογέλασε. “Που θέλεις να πάμε;” “Δεν ξέρω... Ας πάρουμε το αυτοκίνητο και θα αποφασίσουμε στο δρόμο. Είναι Σάββατο σήμερα, δεν δουλεύεις αύριο. Τι λες;” Κάθισε στο πλάι του κρεβατιού, χάιδεψε ελαφρά τη φουσκωμένη κοιλιά της και της είπε “Φύγαμε!”. Την άφησε να συνεχίσει το βιβλίο της και πήγε να ετοιμάσει την τσάντα του μπάνιου. Έψαχνε στη ντουλάπα για πετσέτες και είχε γυρισμένη την πλάτη του στην Εύη. Άκουσε ένα χαμηλόφωνο κλάμα και γύρισε προς τη μεριά του κρεβατιού. “Τι έχεις, αγάπη μου; Τι είναι;” Κάθισε στο κρεβάτι και την πήρε στην αγκαλιά του. Εκείνη κούρνιασε μέσα στα χέρια του και τον άφησε να της χαϊδεύει τα μαλλιά για να την ηρεμήσει. Έσκυψε να της φιλήσει τα δακρυσμένα μάγουλα και την είδε που του χαμογελούσε. Όμως το κλάμα της ακουγόταν ακόμη, σαν να μην ήταν συγχρονισμένη η εικόνα με τον ήχο. Την κοίταξε στα μάτια και της ψιθύρισε “Γιατί κλαις, καλή μου;”. Εκείνη τον κοίταξε χαμογελαστά όμως το κλάμα της τον έκανε να

ανατριχιάσει.

Άνοιξε τα μάτια απορημένος, ψάχνοντας τη φιγούρα της Εύης στο σκοτάδι. Άκουσε το κλάμα της και γύρισε τη ματιά του προς τα 'κει. Σηκώθηκε, πήγε στο δωμάτιό τους να τη βρει να κάθεται στο κρεβάτι, με το βιβλίο της ανοιχτό στα γόνατά της. Μπαίνοντας είδε την κούνια και το μωρό του να κουνάει τα χεράκια του και τα ποδαράκια του και κατάλαβε ότι το κλάμα ήταν της μπέμπας, όχι της Εύης. Έσκυψε στην κούνια να την ησυχάσει. Την πήρε στην αγκαλιά του και την νανούρισε απαλά. “Όνειρο ήταν” ψέλλισε, “ένα όνειρο”. Σιγά σιγά το κλάμα της μπέμπας καταλάγιασε και η αναπνοή της έγινε πιο ήρεμη. “Δεν είναι Ιούλιος... Κλαίει η μπέμπα μας, όχι εσύ.” Βημάτισε πάνω κάτω στο δωμάτιο με τη μπέμπα στην αγκαλιά του. “Δεν έχω εσένα στην αγκαλιά μου, αλλά το μωρό μας.” Κοίταξε τη μπέμπα. Τα ματάκια της κοιτούσαν μέσα στα δικά του. “Δεν είναι Ιούλιος, μωρό μου, αλλά τουλάχιστον είσαι εσύ εδώ... Δεν είναι Ιούλιος...” Για μια στιγμή αφότου ξύπνησε πάνω στο γραφείο είχε πιστέψει ότι ο χρόνος είχε γυρίσει πίσω, ότι αυτός είχε γυρίσει πίσω, όπως ευχήθηκε. Όμως δεν ήταν έτσι. Έβαλε την μπέμπα στην κούνια της και ενώ έφευγε από το δωμάτιο γύρισε ξαφνικά και έγειρε πάνω απ’ την κούνια. Τα μάτια του χαμογελούσαν. “Ιουλία! Την μπέμπα μας θα τη βγάλω Ιουλία!” Της χάιδεψε την κοιλίτσα και της μίλησε για λίγο. “Σ’ αρέσει αυτό το όνομα, κουκλίτσα μου; Ιουλία! Το πιο όμορφο όνομα...”

Έκατσε εκεί δίπλα στην κούνια μέχρι που το μωρό ξανακοιμήθηκε. Έπειτα σηκώθηκε και έκατσε πάλι στο γραφείο.

Άνοιξε το συρτάρι και έβαλε μέσα το τετράδιο. Τακτοποίησε τα πράγματα στη θέση τους και έβαλε το πετσετάκι στα άπλυτα. Στο διάδρομο στάθηκε μπροστά από το ημερολόγιο που είχε κρεμάσει η Εύη ένα χρόνο πριν. Άγγιξε την άκρη της σελίδας. Η χρονιά είχε αλλάξει, αλλά το ημερολόγιο είχε μείνει εκεί, σ' αυτή τη σημαδεμένη μέρα, στις 11 Νοεμβρίου. Κοίταξε μέσα απ' τα δάκρυά του τις σβησμένες με μολύβι μέρες. “Για τα ταξίδια που δεν προλάβαμε να πάμε, Εύη μου. Για τα καλοκαίρια που θα περάσουν χωρίς εσένα...”

Κεφάλαιο 6

Πέμπτη, 11 Νοεμβρίου 1994

Άνοιξε τα μάτια της αργά, λες και το φως θα μπορούσε να τρυπώσει μέσα τους και να τα τυφλώσει. Απ' το παράθυρο έμπαινε λίγο φως, δεν είχε ξημερώσει ακόμα. Έβγαλε τα χεράκια της μέσα απ' τα σκεπάσματα και έτριψε τα μάτια της, έπειτα έβγαλε τα μαλλιά που είχαν μπει μπροστά στο πρόσωπό της. Και ξαφνικά το θυμήθηκε! Σήμερα ήταν τα γενέθλιά της!

Σηκώθηκε γρήγορα πετώντας την κουβέρτα της στο πλάι κι έτρεξε στο κρεβάτι του μπαμπά της. «Μπαμπά, μπαμπά, ξύπνα! Πρέπει να ετοιμάσουμε το πάρτι!» Ο Μάρκος άνοιξε τα μάτια του και χαμογέλασε. «Αγάπη μου, από τώρα θα αρχίσουμε τις ετοιμασίες; Ακόμα δεν πήγε εφτά η ώρα!» Άπλωσε τα χέρια του, την έπιασε και την έβαλε πάνω στο κρεβάτι δίπλα του. Η μικρή χαμογελούσε. Την κοίταξε και χαμογέλασε κι αυτός. Πότε πέρασαν τρία χρόνια; Η Ιουλία ήταν πια ένα όμορφο, μικρό και πάντα χαμογελαστό κοριτσάκι. Σήμερα θα έκλεινε τα τρία και είχαν συμφωνήσει να κάνουν πάρτι.

Θα καλούσαν σίγουρα τη Μαρία απ' το γραφείο μέριμνας μαζί με την Ελεάνα, την ανιψιά της, τη Σοφία που έμενε στον πρώτο όροφο και ήταν φίλες με την Ιουλία και τον Πάνο, που έμενε απέναντι. Ήταν πέντε χρονών αλλά έπαιζαν πού και πού και συχνά της έλεγε με ύφος αυτά που μάθαινε στο νηπιαγωγείο.

Ο Μάρκος είχε παραγγείλει την τούρτα από μέρες. Θα είχε πάνω το κάστρο της Ραπουνζέλ. Η Ιουλία είχε ξετρελαθεί μ' αυτό το παραμύθι. Το είχε από μικρή. Πρώτα της άρεσε να βλέπει τις εικόνες, μετά που άρχισε να καταλαβαίνει της άρεσε και το υπόλοιπο. Μόνο που δεν ήξερε ποιος της το είχε φέρει. Και ο Μάρκος δεν ήξερε αν έπρεπε να της πει ή όχι. Τώρα δε ζούσε άλλωστε. Τα πρώτα Χριστούγεννα της Ιουλίας είχε έρθει να τους επισκεφτεί και ήταν η μοναδική φορά που ήρθε. Της είχε φέρει ένα φορεματάκι κι αυτό το παραμύθι, μαζί με κάτι γλυκά. Ήρθε κρυφά και διστακτικά κι έφυγε βιαστικά. Ο Μάρκος της είχε πει ότι ήταν ευπρόσδεκτη να επισκέπτεται την εγγονή της όποτε ήθελε, όμως εκείνη ήταν η μοναδική φορά που την είδε. Έπειτα από κάποιους μήνες ο Μάρκος είδε στην εφημερίδα την είδηση του θανάτου της. Βρέθηκε νεκρή πάνω στο μνήμα της κόρης της. Ποιος ξέρει πόσο υπέφερε και βιάστηκε τόσο να φύγει;

Η Ραπουνζέλ λοιπόν ήταν το αγαπημένο παραμύθι της Ιουλίας. Όμως δεν το είχε ακούσει ποτέ από τη γιαγιά της. Κι ούτε θα το άκουγε ποτέ καθώς η άλλη γιαγιά της, η μαμά του Μάρκου, δεν είχε σκοπό όχι να έρθει στη Θήβα να τους δει αλλά ούτε και να αποδεχτεί το γεγονός ότι ο Μάρκος είχε κρατήσει αυτό το παιδί και το

μεγάλωνε. Η όλη ιδέα της φαινόταν παράλογη, πράγμα για το οποίο είχε πείσει και τον πατέρα του Μάρκου. Η μόνη οικογένεια που του είχε μείνει ήταν η αδερφή του. Η Στέλλα είχε έρθει στη Θήβα το καλοκαίρι και είχε μείνει μαζί τους για δυο μήνες. Όμως τώρα είχε φύγει στο εξωτερικό, σπούδαζε Ιστορία Τέχνης στο Λονδίνο. Με αυτά τα δεδομένα, στο πάρτι θα ερχόταν μόνο φίλοι, κανένας συγγενής.

Ο Μάρκος κοίταξε την κόρη του. Της χάιδεψε τα μαλλιά, να φύγουν απ' το πρόσωπό της. Ιουλία μου, σκέφτηκε. Μόνο εσένα έχω τώρα. Τη φίλησε γλυκά και μ' ένα χαμόγελο τη σήκωσε απ' το κρεβάτι. Είχε πάρει άδεια απ' τη δουλειά, οπότε θα περνούσαν όλη τη μέρα μαζί. Το πάρτι ξεκινούσε στις τέσσερις το απόγευμα. Και ήταν μόλις εφτά. Έπρεπε να την απασχολήσει μέχρι τότε αλλιώς σίγουρα το μόνο που θα άκουγε θα ήταν το πάρτι... Σηκώθηκε απ' το κρεβάτι και τη σήκωσε ψηλά στα χέρια του γυρίζοντας γύρω γύρω. Η μικρή άρχισε να γελάει. Έτσι έφτασαν στο μπάνιο. Έπλυναν μουτράκια, χεράκια, δοντάκια, χτενίστηκαν και κατευθύνθηκαν προς την κουζίνα. Ώρα για πρωινό. Τη σήκωσε στους ώμους του και στάθηκε μπροστά απ' το ψυγείο. «Τι θα θέλατε για πρωινό, πριγκίπισσα; Γάλα; Τοστ; Μαρμελάδα μήπως; Έχουμε και χυμό... Τι προτιμάτε, λοιπόν;» Η Ιουλία έκανε ότι σκέφτεται και δεν ξέρει τι να αποφασίσει. Μετά από λίγο ρώτησε, «Μπαμπά; Πότε θα πάμε σ' εκείνο το μαγαζί που είχαμε δει τα γλυκά απ' το τζάμι;» Πού το θυμήθηκε τώρα το ζαχαροπλαστείο, σκέφτηκε ο Μάρκος. Πέρασαν από έξω μια φορά και της είπε ότι θα πήγαιναν μια μέρα, να κάτσουν στις ωραίες καρέκλες και να φάνε κάτι νόστιμα γλυκά, που θα γλύφουν τα

δάχτυλά τους. Η μικρή είχε βάλει τα γέλια. Μετά του έδειξε μέσα απ' το τζάμι ποιο ήθελε εκείνη. «Μπαμπά, πάμε να φάμε γλυκό σ' εκείνο το μαγαζί;», ξαναρώτησε η Ιουλία. «Λοιπόν, θα πιούμε πρώτα ένα γάλα και θα ταχτοποιήσουμε λίγο το σπίτι και σε λίγο που θα ανοίξει το μαγαζί θα πάμε να φάμε και το γλυκό μας, εντάξει Ιουλία μου; Γιατί τώρα ο ζαχαροπλάστης είναι στο σπίτι του ακόμα.» Την κατέβασε απ' τους ώμους του και της έδωσε ένα φιλί στα μαλλιά. «Εντάξει, γλυκιά μου;» «Ναι, μπαμπά. Θα πιούμε το γάλα μας και μετά που θα πάει ο ζαχαροπλάστης στο μαγαζί του, θα πάμε να φάμε γλυκό, εντάξει;» «Ναι, Ιουλία μου, έλα, πιες το γάλα σου τώρα.»

Όσο η μικρή έπινε το γάλα της, ο Μάρκος ταχτοποίησε την κουζίνα. Μετά άνοιξε την τηλεόραση στα παιδικά, η Ιουλία έκατσε στον καναπέ και εκείνος έφερε τη σκούπα. Μετά τη σφουγγαρίστρα. Μετά μάζεψαν τα παιχνίδια και έβαλαν στη σειρά τα κουκλάκια. Και μετά ήταν ώρα για γλυκό. Ντύθηκαν, έβαλαν τα παλτό τους και βγήκαν στο δρόμο. Δεν πήραν το αυτοκίνητο. Δεν είχε πολύ κρύο ακόμα και θα ήταν ωραία να περπατήσουν λίγο στην πόλη. Το ζαχαροπλαστείο δεν ήταν πολύ μακριά. Στο δρόμο η Ιουλία όλο μιλούσε για το πάρτι, πότε θα έρθουν τα παιδιά και πότε θα φέρουν την τούρτα της και ποιος θα φυσήξει τα κεριά... Πάλι καλά αλλιώς θα το ξεχνούσε, η τούρτα θα ήταν έτοιμη το μεσημέρι, έπρεπε να πάει να την πάρει. Δε γινόταν όμως να πάει μαζί με την Ιουλία, ήταν έκπληξη. Θα την άφηνε για λίγο στο γραφείο με τη Μαρία, το ζαχαροπλαστείο ήταν κοντά στη δουλειά. Έπειτα όταν θα έφταναν στο σπίτι θα την έστελνε γρήγορα μέσα να ντυθεί για το πάρτι και αυτός θα έβαζε την

τούρτα στο ψυγείο.

«Μπαμπά, εσύ τι γλυκό θα πάρεις;» Άρχισαν να μιλάνε για νόστιμες σοκολατένιες πάστες, σιροπιαστά γλυκά με άσπρη κρέμα και τάρτες με γέμιση βατόμουρο. Όταν έφτασαν στη βιτρίνα του ζαχαροπλαστείου η Ιουλία εντόπισε το γλυκό που της είχε κάνει εντύπωση και την άλλη φορά. Παρήγγειλαν δύο και έκατσαν σ' ένα τραπέζι κοντά στη τζαμόπορτα. Η Ιουλία έτρωγε μόνη της και όπως ήταν αναμενόμενο το μουτράκι της ήταν πασαλειμμένο με γλυκό. Ο Μάρκος της έλεγε διάφορες ιστορίες, εκείνη γελούσε. Κοιτούσαν τους περαστικούς και προσπαθούσαν να μαντέψουν το όνομά τους. Η Ιουλία βάφτισε έναν κύριο Καραγκιόζη και μία κοπέλα με κόκκινο μπουφάν Κοκκινোসκουφίτσα.

Στο δρόμο για το σπίτι η Ιουλία μιλούσε στον μπαμπά της για την Ραπουνζέλ. «Ξέρεις, μπαμπά, η Ραπουνζέλ είναι φυλακισμένη σ' ένα κάστρο και έχει κάτι ξανθά μαλλιά και φοράει ένα ωραίο φόρεμα και από εκείνο το ψηλό το κάστρο που έχει μόνο ένα μικρό παραθυράκι...» Κάθε τόσο οι σκέψεις του Μάρκου ξεστρατίζουν από τη Ραπουνζέλ και το κάστρο της και ένα κύμα αναμνήσεων είναι έτοιμο να τον καταποντίσει, καθώς περνάνε μπροστά από κάποιο παγκάκι που είχαν καθίσει κάποτε με την Εύη και είχαν κάνει όνειρα για τις ζωές τους. Όμως τότε τότε το χεράκι της Ιουλίας σφίγγει περισσότερο το δικό του και τον επαναφέρει στην πραγματικότητα της συζήτησης για τη Ραπουνζέλ. «Μπαμπά, εσένα σου αρέσει το φόρεμα της Ραπουνζέλ; Ποιος λες να της το αγόρασε; Και φοράει και κάτι όμορφο στο λαιμό της. Λες να βρούμε κι εμείς ένα τέτοιο ωραίο

φόρεμα για να φορέσω στο πάρτι μου;» Ο Μάρκος χαμογελάει. Χαίρεται με την ανεμελιά της μικρής. «Τι χρώμα είπες ότι είναι το φόρεμα της Ραπουνζέλ; Λέω να ψάξουμε στα μαγαζιά και είμαι σίγουρος ότι θα βρούμε ένα πολύ ωραίο φόρεμα, όπως ακριβώς το έχεις φανταστεί, και θα το φορέσεις απόψε στο πάρτι και θα είσαι το πιο όμορφο κοριτσάκι που έχω δει ποτέ μου!» Σειρά της Ιουλίας να χαμογελάσει. Αχ, μακάρι να βρουν ένα τόσο ωραίο φόρεμα σαν εκείνο που έχει φανταστεί μέσα στο μυαλουδάκι της...

Μετά από αρκετή ώρα ο Μάρκος και η Ιουλία βγαίνουν χαμογελαστοί από ένα κατάστημα κρατώντας μαζί μια ροζ μεγάλη τσάντα. Μέσα βρίσκεται το υπέροχο φόρεμα που θα φορέσει απόψε η Ιουλία. Το δοκίμασε, στάθηκε μπροστά στον καθρέφτη και χαμογέλασε. Ήταν ακριβώς όπως το ήθελε. Τώρα θα πήγαιναν να το δείξουν στη Μαρία! Η Ιουλία ήταν ενθουσιασμένη. Σταμάτησε να μιλάει για τη Ραπουνζέλ και κρατούσε σφιχτά την τσάντα μέσα στο χέρι του μπαμπά. Περπατούσε με μικρά πεδηματάκια και τραγουδούσε κάποιο τραγουδάκι που κάθε τόσο ξεχνούσε τι λέει παρακάτω.

Στο σκοτεινό πεζοδρόμιο τρεμόπαιζε ένα αχνό φως. Το πασχαλιάτικο φανάρι στο χέρι του Μάρκου πήγαινε πέρα δώθε, άλλοτε φωτίζοντας και άλλοτε σκιάζοντας τα βήματά του. Το βρήκε κάπου στο σπίτι, σκέφτηκε ότι δεν πείραζε και το πήρε. Άφησε την Ιουλία να κοιμάται και τη μπέμπι-σίτερ να την προσέχει. Της είχε τηλεφωνήσει μετά το πάρτι. Αφού όλοι έφυγαν και η Ιουλία αποκοιμήθηκε στον καναπέ μ' ένα χαμόγελο ξεχασμένο στα χείλη της,

ο Μάρκος προσπάθησε να βάλει μια τάξη στα πιάτα της τούρτας, στα ποτήρια με τα αναψυκτικά και στα άδεια μπολ που γέμιζαν το σαλόνι και την κουζίνα. Έψαξε για ένα φακό αλλά δε βρήκε πουθενά. Σ' ένα ντουλάπι βρήκε το φαναράκι και το πήρε. Τα βήματά του, νευρικά, τότε κλωτσούσαν κάποια πέτρα, τότε χτυπούσαν το πεζοδρόμιο. Έφτασε στο δρόμο του νεκροταφείου. Ερημιά. Θέλησε να γυρίσει πίσω μα άλλαξε γνώμη. Σαν έφτασε κοντά, στερέωσε το φαναράκι πάνω στον τοίχο κι έπειτα πήδηξε απ' τη μέσα μεριά. Πήρε το φαναράκι και συνέχισε. Κάποιο πουλί άφησε τα φυλλώματα ενός δέντρου και πέταξε βιαστικά πάνω απ' το κεφάλι του Μάρκου. Σκιάχτηκε. Κοίταξε ολόγυρα να ξεχωρίσει τον τάφο της Εύης. Άφησε το φαναράκι του στο χώμα και γονάτισε μπροστά του. Δε μίλησε για λίγο. Αφουγκράστηκε τη σιωπή της νύχτας, με τους ψιθύρους των πουλιών και την ανάσα του ανέμου. Κοίταξε την ανθοδέσμη που κείτονταν πάνω στο μνήμα, φρέσκια ακόμα, δροσερή, δαρμένη όμως απ' τους ανέμους της ημέρας. Αν βρισκόταν εκείνη την ώρα κάποιος στα μνήματα θα άκουγε το χτύπο της καρδιάς του, έντονο, ανυπόμονο. Ο Μάρκος απόθεσε τα μάτια του στο σκαλιστό όνομα της πλάκας και άρχισε.

«Εύη μου, εγώ είμαι. Ήρθα να σε δω. Να σου μιλήσω. Σήμερα η κούκλα μας έγινε τριών. Να 'σουν εδώ, να την έβλεπες! Πώς θα 'θελα να βρίσκεσαι εδώ μαζί μου να την καμαρώναμε μαζί, κάθε μέρα και κάθε ώρα. Σήμερα έμοιαζε με μικρή πριγκίπισσα. Με ένα ροζ φόρεμα που είπε ότι ήταν ολόιδιο της Ραπουνζέλ. Η Ιουλία μας! Έγινε κιάλας τριών χρονών. Και στο πάρτι... Ήρθαν οι φίλοι της και παίζανε,

τραγουδήσανε, έφαγαν... Τόσο, που όλα τα πιτσιρίκια ήταν εξουθενωμένα μετά από δυο ώρες. Η μικρή αποκοιμήθηκε στον καναπέ. Δεν την ξύπνησα. Έρθα σε σένα... Σε σκεφτόμουν συνέχεια. Θυμάσαι εκείνο το πάρτι που είχε κάνει μια συμμαθήτριά σου; Με πήρες και πήγαμε μαζί. Και ήταν η πρώτη φορά που χορέψαμε, ακούγαμε τη μουσική και νιώθαμε ότι ερχόμαστε ακόμα πιο κοντά. Θυμάσαι που μου έλεγες ότι ήταν το ωραιότερο πάρτι που πήγες ποτέ; Εγώ θυμάμαι. Θυμάμαι κάθε λεπτομέρεια. Θυμάμαι κάθε λεπτομέρεια της ζωής μας και είναι στιγμές που λυγίζω... Προχθές είχε πάει η Ιουλία μια βόλτα με τη Μαρία τη συνάδελφό μου κι έτσι είπα να βγω για έναν περίπατο. Το μόνο περίπατο που ξέρω και που πάντα τον κάναμε μαζί. Σε κάθε βήμα εικόνες εισέβαλαν στο μυαλό μου και το ταλαιπωρούσαν. Σε κάθε εικόνα εσύ. Σε κάθε εικόνα εμείς. Μια εικόνα χίλιες λέξεις λένε, και μια σιωπή χίλιες κραυγές. Πόσο μου λείπεις! Μου λείπεις αφάνταστα πολύ κι όπου κι αν κοιτάξω ξέρω ότι το βλέμμα σου έχει ακουμπήσει εκεί πριν το δικό μου. Όλα φέρουν μια ανάμνηση δική σου. Χωρίς να με ρωτούν έρχονται και φωλιάζουν μέσα μου κι αρνούνται να μ' αφήσουν. Πονάω, Εύη! Δεν ξέρω τι να κάνω για να μη σε σκέφτομαι... Για να σε σκέφτομαι χωρίς να πονάω. Κι η μικρή μεγαλώνει. Ξέρεις τι μου είπε μια μέρα; Ότι ονειρεύτηκε τη μανούλα της. Βούρκωσα κι έπειτα της είπα ότι είσαι ευτυχισμένη και μας προσέχεις από μακριά. Με αγκάλιασε σφιχτά, με φίλησε και μου είπε «Μπαμπά, αφού μας προσέχει, τότε γιατί στενοχωριέσαι;» Τι να κάνω, Εύη μου; Πες μου τι μπορώ να κάνω. Κάθε πρωί που ξυπνάω απλώνω το χέρι μου κι αγκαλιάζω το κενό στο

κρεβάτι μου. Το ίδιο κενό έχω στην καρδιά μου, το ξέρεις. Θέλω να σε δω. Μα μόνο στο μυαλό μου σε βλέπω. Κι είναι η μορφή σου τόσο καθησυχαστική που με γαληνεύει. Μα η εικόνα χάνεται μαζί με τη γαλήνη μου σ' ένα μόνο δευτερόλεπτο. Αυτά τα δευτερόλεπτα με κρατούν όρθιο για να φροντίζω την Ιουλία. Να 'βλεπες μόνο πόσο σου μοιάζει... Ξέρεις άραγε; Μας βλέπεις; Δεν ξέρω τι να σκεφτώ. Θυμάσαι που είχαμε πάει στην Ανάσταση μαζί; Θυμάσαι που βλέπαμε τα πυροτεχνήματα αγκαλιασμένοι μέσα στον κόσμο ψέλλοντας το Χριστός Ανέστη; Τσουγκρίσαμε κόκκινα αυγά την επόμενη μέρα και γιορτάσαμε με φίλους, όμως μου είπες ότι στην εκκλησία το βράδυ του Μεγάλου Σαββάτου είχες νιώσει πολύ όμορφα. Πηγαίνουμε πολλές φορές στην εκκλησία με την Ιουλία και είναι το μόνο παιδί που κάθεται ήσυχο. Οι άλλοι γονείς απορούν. Κι εγώ απορώ. Δεν ξέρω αν πραγματικά πιστεύω ή αν είναι απλή συνήθεια. Εσύ πίστευες; Και τώρα πού να 'σαι; Δεν ξέρω πού είναι η ψυχή σου, όμως η ανάμνησή σου είναι παντού. Όπου και να κοιτάξω σε βλέπω. Και γίνεται τόσο δυσβάσταχτο αυτό, να σε βλέπω παντού και να μην είσαι πουθενά... Δεν ξέρω, αγάπη μου, σκέφτομαι να φύγω. Άκουσα ότι γίνονται αιτήσεις για το εξωτερικό. Θέλω να ρωτήσω να μάθω περισσότερα. Θέλω να είμαι μαζί σου, όμως δε χρειάζεται να είμαι εδώ για να σε θυμάμαι. Σε θυμάμαι και σ' αγαπώ κάθε δευτερόλεπτο της ζωής μου. Μα οι αναμνήσεις με βασανίζουν. Νομίζω πως θα 'ναι πιο καλά αν μπορέσουμε να φύγουμε με την Ιουλία. Θα χάσουμε βέβαια τους φίλους μας, τη Μαρία κυρίως που μας έχει σταθεί τόσο πολύ, όμως νομίζω ότι είναι η σωστή επιλογή. Τι

λες; Ξέρω ότι κι εσύ μ' αγαπάς κι αν ήσουν εδώ θα ήταν όλα αλλιώς, μα μου λείπεις, μου λείπεις τόσο πολύ. Νομίζω ότι είναι ο μόνος τρόπος να ηρεμήσω για λίγο. Εύη μου, συγχώρα με. Θα ξανάρθω να σου μιλήσω, το έχω ανάγκη, μα τώρα πρέπει να πάω σπίτι. Η κοπέλα που προσέχει το μωρό μας πρέπει να φύγει κάποια στιγμή κι έχει ήδη περάσει η ώρα. Σ' αγαπώ, μωρό μου... Σ' αγαπώ.»

Κεφάλαιο 7

-Καλησπέρα Μαρία, ο Μάρκος είμαι. Τι κάνεις;... Κι εγώ καλά.
... Ναι, μια χαρά, κοιμάται. ... Ναι, βέβαια. ... Καλύτερα να 'ρθεις από
'δω να τα πούμε από κοντά. ... Εντάξει, τα λέμε. ... Σ' ευχαριστώ πολύ,
Μαρία. ... Ναι, γεια.

Η Ιουλία είχε πάει νωρίς για ύπνο αφήνοντας στο Μάρκο αρκετό χρόνο με τον εαυτό του. Η απόφαση να φύγει για εξωτερικό είναι δύσκολη. Πρέπει να το σκεφτεί απ' όλες τις πλευρές, να ζυγίσει καλά τα υπέρ και τα κατά. Είναι πολλά πράγματα που πρέπει να λάβει υπόψιν του και φοβάται να το κάνει μόνος του. Το κουδούνι χτυπάει πάνω στην ώρα. Ο Μάρκος είχε αρχίσει να πανικοβάλλεται από τον αριθμό των σκέψεων που περνούσαν απ' το μυαλό του.

Η Μαρία αλάφρυνε το μυαλό του με την παρουσία της. Η φιλική αγκαλιά της του θύμιζε ότι δεν είναι μόνος του. Του το είχε αποδείξει όλα αυτά τα χρόνια που ήταν στο πλευρό του διακριτικά βοηθώντας τον να τα βγάλει πέρα στην καθημερινότητά του. Της ανταπέδωσε την αγκαλιά νιώθοντας ευγνωμοσύνη.

-Έλα, πέρασε μέσα. Να σου φέρω κάτι να πιεις;

-Έχεις χυμό; Λίγο χυμό, σ' ευχαριστώ πολύ... Λοιπόν; Στο τηλέφωνο σε άκουσα κάπως. Τι τρέχει;

-Κάτσε, να φέρω το χυμό και θα σου πω.

Ο Μάρκος επέστρεψε με δύο ποτήρια χυμό. Κάθισε απέναντι απ' τη Μαρία, ήθελε να βλέπει τις αντιδράσεις της σ' αυτά που θα της έλεγε. Και της είπε. Της είπε για τη σκέψη του να φύγουν στο εξωτερικό, της είπε για τις ανησυχίες του, της είπε για τον καημό του που όσο μένει στα ίδια μεγαλώνει και τον πλακώνει. Της μίλησε για την Ιουλία που μεγαλώνει και θέλει περισσότερη προσοχή. Απ' τη μία νιώθει πως αν μείνει λεπτό παραπάνω στη Θήβα η καρδιά του θα μαυρίσει απ' τον πόνο, απ' την άλλη δεν ξέρει πώς θα τα καταφέρει μόνος του σ' ένα ξένο μέρος με τη μικρή. Της μίλησε πολλή ώρα. Κι η Μαρία κατάλαβε πως αυτός ο άνθρωπος βασανίζεται περισσότερο απ' ό,τι αφήνει τους άλλους να δουν. Κατάλαβε πως ο Μάρκος δε μπορούσε να ζήσει ευτυχισμένος σ' ένα μέρος που κάποτε το μοιράστηκε με την αγαπημένη του. Κι αν ο Μάρκος δεν ήταν ευτυχισμένος, δε θα μπορούσε να είναι ούτε η Ιουλία. Κι όσο κι αν δεν ήθελε να τους αποχωριστεί, συμφώνησε με το Μάρκο πως το να φύγει στο εξωτερικό θα τον ξαλαφρώσει λίγο απ' τη θλίψη του.

Μετά τη συζήτηση ο Μάρκος ένιωσε μεγάλη ανακούφιση. Η Μαρία προσφέρθηκε να ψάξει για τις θέσεις εξωτερικού κι ένιωσε να φεύγει ένα βάρος από πάνω του. Έκατσαν έπειτα και μίλησαν γενικά κι αόριστα για χίλια δυο πράγματα ώσπου τους διέκοψε η Ιουλία. Ήρθε αγουροξυπνημένη στο σαλόνι κι έκατσε στην άκρη του καναπέ. Έτριψε τα μάτια της για να ξενυστάξει κι έκανε πίσω τα μαλλιά της. Η

συζήτηση των μεγάλων σταμάτησε αμέσως κι άρχισαν κι οι δύο να της κάνουν ερωτήσεις. Ο Μάρκος του τύπου «Ξύπνησες, καρδιά μου; Να σου φτιάξω κάτι να φας;» και η Μαρία «Πω πω, μια κούκλα! Κοιμόσουνα, αγάπη μου; Να σε πάρει αγκαλίτσα η θεία;». Αυτό το παιδί μπορούσε να φέρει το χαμόγελο ακόμα και στα χείλη του πιο δυστυχημένου ανθρώπου, σκέφτηκε η Μαρία.

Μία βδομάδα μετά η Μαρία δίνει στο Μάρκο πλήρη αναφορά για τις θέσεις του εξωτερικού που έχουν προκηρυχθεί. Η διάρκεια παραμονής κυμαίνεται από δύο μέχρι τρία χρόνια υποχρεωτικά. Ο Μάρκος έχει δύσκολο έργο μπροστά του. Πρέπει να διαβάσει τις πληροφορίες για κάθε μονάδα και να αποφασίσει σε ποια από αυτές θα κάνει αίτηση. Γιατί είναι αποφασισμένος να κάνει αίτηση. Ή τουλάχιστον αποφεύγει να το ξανασκεφτεί γιατί ξέρει ότι θα λυγίσει και θα αναιρέσει την απόφασή του. Απ' τη μία θέλει να φύγει απ' αυτό το μέρος που είναι τόσο στενά συνδεδεμένο με την Εύη, απ' την άλλη δεν είναι σίγουρος ότι μετά από τόσα χρόνια μπορεί να ζήσει κάπου αλλού και μάλιστα μόνος με ένα παιδί. Κάθεται για πολλή ώρα πάνω απ' τις αιτήσεις, κοιτάει την κάθε μία με τρομερή αφοσίωση, σκέφτεται και ξανασκέφτεται. Γιατί να είναι τόσο δύσκολο; Αφήνει τα χαρτιά και φέρνει τα χέρια του στο πρόσωπο. Συγκρατιέται για να μην αφήσει τα συναισθήματά του να βγουν, να ξεσπάσουν. Νιώθει απελπισμένος. Νιώθει να πνίγεται. Γιατί να μην μπορεί να αποφασίσει μια και καλή, με δύναμη και αποφασιστικότητα; Να πάρει μια απόφαση και να τη στηρίξει σαν άντρας; Μα για ποιον άντρα μιλάς; σκέφτεται. Εσύ είσαι έτοιμος να κλάψεις.

Αυτή η πάλη με τον εαυτό του, με τις σκέψεις του, τον εξαντλεί. Θέλει να κοιμηθεί, να σταματήσει να σκέφτεται. Αλλά πρέπει να περιμένει να 'ρθει το βράδυ. Μόνο όταν η Ιουλία πάει για ύπνο θα είναι ελεύθερος να δείξει την ευάλωτη πλευρά του. Τότε θα μπορεί να κλάψει χωρίς να φοβάται μήπως τον δει η μικρή, κι έπειτα να πέσει στο κρεβάτι του και να παραδοθεί στις σκέψεις του, ώσπου να 'ρθει ο ύπνος και να τον σώσει απ' τα βασανιστήριά τους.

Η αίτηση του Μάρκου για μετάθεση στο εξωτερικό έγινε δεκτή. Να που τελικά του χρησίμεψε κάπου το πτυχίο αγγλικών. Η θητεία του στη Γαλλία ξεκινάει μέσα Ιουνίου, δηλαδή σε τρεις μήνες. Πρέπει ν' αρχίσει να ετοιμάζει τα πράγματά τους. Αλλά πρώτα πρέπει να ετοιμαστεί ο ίδιος ψυχολογικά και να μιλήσει και στην Ιουλία. Δεν ήθελε να της μιλήσει πριν να βεβαιωθεί. Δεν είχε νόημα να αναστατώσει τη μικρή χωρίς λόγο.

Η Ιουλία ήταν ίσως στην πιο κατάλληλη ηλικία για μια μετάθεση. Δεν είχε κλείσει ακόμα τα τέσσερα. Ναι μεν είχε φίλους εδώ αλλά δεν είχε πάει ακόμα στο νηπιαγωγείο. Θα ξεκινούσε έξω. Αυτό ήταν καλό. Θα μάθαινε και τη γλώσσα. Σίγουρα δε θα δυσκολευόταν όσο ο ίδιος. Λένε βέβαια πως αν ξέρεις αγγλικά μαθαίνεις πιο εύκολα μια γλώσσα της ίδιας οικογένειας. Αλλά τα γαλλικά του φαινόταν πάντα δύσκολα. Κι αυτή η προφορά, σκέτος γλωσσοδέτης. Όσες φορές είχε πετύχει κάποια γαλλική ταινία στην τηλεόραση, δεν κατάφερνε να συγκεντρωθεί για να διαβάσει τους υπότιτλους. Αλλά τώρα δεν υπήρχε χώρος για αρνητικές σκέψεις. Θα πήγαιναν εκεί και θα προσπαθούσαν. Άλλωστε δεν ήταν απαραίτητη

η γνώση των γαλλικών για τη δουλειά του. Αρκεί που ήξερε αγγλικά. Ήταν ώρα όμως να σκεφτεί πώς θα μιλούσε στην Ιουλία.

Η μικρή καθόταν στο σαλόνι κι έπαιζε μ' ένα παζλ. Ο Μάρκος κάθισε δίπλα της.

-Πώς τα πας, μικρή μου; Βλέπω σχεδόν το 'χεις μάθει απ' έξω!

-Να το χαλάσω να το φτιάξουμε μαζί;

-Μα τώρα το τέλειωσες.

-Εγώ θα το χαλάσω. Ξέρεις να το φτιάχνεις;

-Δεν είμαι σίγουρος. Αν δε μπορώ θα με βοηθήσεις εσύ, εντάξει;

-Εντάξει.

Χωρίς ενδοιασμό, η Ιουλία χάλασε το παζλ που μόλις είχε συναρμολογήσει. Τις πριγκίπισσες. Ο Μάρκος βολεύτηκε καλύτερα στο χαλί για να φτιάξει το παζλ μαζί με την κόρη του. Όταν το είχε φέρει η Μαρία, για τα γενέθλια της Ιουλίας, ο Μάρκος τη βοήθουσε να το φτιάξει. Μετά η Ιουλία το έφτιαχνε μόνη της, κοιτώντας κατά διαστήματα την εικόνα. Τώρα θα μπορούσε να το φτιάξει και με κλειστά μάτια. Ο Μάρκος ξεκίνησε να συναρμολογεί τα κομμάτια αλλά η Ιουλία κάθε τόσο έβαζε τα γέλια και του έλεγε: «Μα, μπαμπά! Αυτό δεν μπαίνει εκεί!» Του έπαιρνε το κομμάτι απ' τα χέρια και το τοποθετούσε με σίγουρες κινήσεις ακριβώς εκεί που έπρεπε να μπει.

-Νομίζω πως πρέπει να πάρουμε καινούριο παζλ, ε, Ιουλία;

-Να πάρουμε ένα που να έχει τα στρουμφάκια, μπαμπά. Αυτά που βλέπουμε στο παιδικό.

Η Ιουλία χάλασε και πάλι το παζλ και οι τρεις πριγκίπισσες

έγιναν ένας σωρός από πολύχρωμα κομμάτια. Έπιασε το κουτί απ' τον καναπέ και τα έβαλε όλα μέσα, σαν τακτική νοικοκυρά. Μεγάλωνε.

-Μπαμπά θες να ζωγραφίσουμε;

-Ναι, περίμενε να φέρω τους μαρκαδόρους και κόλλες.

Ο Μάρκος επέστρεψε με δύο άσπρες κόλλες και μια μολυβοθήκη με μαρκαδόρους. Η Ιουλία έπαιρνε κάθε τόσο άλλο μαρκαδόρο και τραβούσε γραμμές στην κόλλα της με σιγουριά, χωρίς να το σκέφτεται. Ο Μάρκος δεν ήξερε τι να φτιάξει. Κοιτούσε τη ζωγραφιά της Ιουλίας. Τα περισσότερα σχέδια δεν τα καταλάβαινε. Μετά διέκρινε κάτι που έμοιαζε με ανθρωπάκι. Από τα μακριά μαλλιά που του έφτιαχνε η Ιουλία, κατάλαβε ότι απεικόνιζε την ίδια. Ξεκίνησε κι ο Μάρκος να ζωγραφίζει. Πήρε τον κίτρινο μαρκαδόρο και ζωγράφισε ένα μεγάλο ήλιο. Θα του έλειπε ο ήλιος της Ελλάδας. Η ζέστη. Στη Γαλλία ο καιρός είναι πολύ διαφορετικός. Μουντός. Πού το ζεστό κλίμα της Μεσογείου. Εκεί τις περισσότερες μέρες βρέχει. Μέχρι και το καλοκαίρι η θερμοκρασία δύσκολα ξεπερνάει τους 25 βαθμούς.

Η Ιουλία άφησε κάτω το μαρκαδόρο.

-Κοίτα, μπαμπά. Τέλειωσα.

-Αλήθεια; Τι έφτιαξες;

-Τη θάλασσα και τα ψάρια.

-Μπράβο, μωρό μου. Εσύ είσαι αυτή που κολυμπάει;

-Ναι. Και χωρίς μπρατσάκια! Βλέπεις;

-Εγώ πού είμαι; Γιατί δεν κολυμπάω;

-Εσύ δεν ήθελες να κολυμπήσεις. Κάθεσαι έξω.

Τελικά αποφασίζει ότι το έργο της χρειάζεται λίγες ακόμα πινελιές και ξαναπιάνει ένα μαρκαδόρο. Ο Μάρκος εκμεταλλεύεται το χρόνο αυτό για να οργανώσει τις σκέψεις του. Μετράει τις λέξεις που θα πει, τις ζυγίζει. Δεν του είναι εύκολο. Αποφασίζει να δώσει παράταση στον εαυτό του και παίρνει τη μικρή να ετοιμαστούν. Θα πάνε να πάρουν καινούριο παζλ.

Στο δρόμο του έρχεται μια ιδέα. Να βρουν ένα παζλ-χάρτη. Να εξοικειωθεί η Ιουλία με την ιδέα των ταξιδιών. Θα της λέει ιστορίες για τις άλλες χώρες, αυτοσχέδια παραμύθια. Και μετά θα 'ρθουν όλα πιο εύκολα.

Κεφάλαιο 8

-Πώς σου φαίνονται αυτά; Σ' αρέσουν;

-Ναι. Ωραία είναι.

-Μήπως θέλεις να κοιτάξουμε κι άλλο; ... Να κι αυτά τα τριαντάφυλλα είναι όμορφα.

-Όχι, τα άλλα μ' αρέσουν πιο πολύ. Πώς τα λένε αυτά;

-Λίλιουμ. Θες να πάρουμε λίλιουμ;

-Ναι, μπαμπά. Τέτοια να πάρουμε, λίλιουμ.

-Μας φτιάχνετε μία ανθοδέσμη με λίλιουμ, παρακαλώ;

-Αμέσως.

Ο Μάρκος ήταν σκεπτικός. Ήταν η πρώτη φορά που θα πήγαινε με την Ιουλία στο νεκροταφείο. Ως τώρα τη θεωρούσε μικρή, αλλά απ' τη στιγμή που θα έφευγαν... Ήθελε να της μιλήσει για τη μητέρα της, να έχει ένα σημείο αναφοράς όταν τη σκεφτόταν, μια σαφέστερη εικόνα, όσο δύσκολο κι αν ήταν. Σίγουρα, δεν ήταν ευχάριστο, αλλά είχε δικαίωμα να ξέρει. Έψαξε και βρήκε ένα σχετικό βιβλίο, δεν ήθελε να κάνει του κεφαλιού του. Το θέμα ήταν σημαντικό και απαιτούσε λεπτούς χειρισμούς.

Με μια όμορφη ανθοδέσμη στο ένα χέρι και κρατώντας την Ιουλία απ' το άλλο, ο Μάρκος προχωρούσε προς το νεκροταφείο. Η μικρή περπατούσε δίπλα του, τότε τότε άλλαζε παιχνιδιάρικα το βήμα της, αλλά η έκφραση στο πρόσωπό της ήταν σοβαρή. Όταν έφτασαν στο νεκροταφείο, η Ιουλία κοίταζε γύρω γύρω, επεξεργαζόταν το χώρο. Όλα αυτά τα μάρμαρα, οι σταυροί, οι φωτογραφίες της έκαναν εντύπωση. Όταν έφτασαν μπροστά στο μνήμα της Εύης, ο Μάρκος ξεκίνησε να μιλάει στην Ιουλία ήρεμα, με φράσεις απλές και κατανοητές, με λόγια που έλεγαν την αλήθεια. Καμιά φορά τα παιδιά κατανοούν την αλήθεια πιο εύκολα απ' τους μεγάλους.

-Δηλαδή, μπαμπά, παλιά η μαμά έμενε μαζί σου;

-Ναι, στο σπίτι που μένουμε εμείς τώρα.

-Και μετά την φέρατε εδώ; Γιατί;

-Ιουλία μου, η μαμά κάποια στιγμή αρρώστησε. Και μετά έφυγε από κοντά μας. Γι' αυτό δε μπορούσε να μένει πια στο σπίτι, αλλά τη φέραμε εδώ, κι έτσι τώρα μπορούμε να ερχόμαστε, να της μιλάμε. Και είναι εδώ, κοντά μας.

-Νομίζω ότι μου χαμογελάει, μπαμπά. ... Ήταν όμορφη, δεν ήταν;

-Ναι, μωρό μου. Η μαμά ήταν πολύ όμορφη.

Ο Μάρκος της έσφιξε το χέρι. Δεν ήξερε αν τα πήγε καλά. Δεν ήξερε αν έκανε περισσότερο κακό που της μίλησε, που την έφερε. Ο χρόνος θα δείξει, σκέφτηκε. Η Ιουλία δεν έδειξε να θέλει να φύγουν αμέσως κι ο Μάρκος δεν ήθελε να την πιέσει. Έκατσαν εκεί κάμποση

ώρα, σαν να είχαν πάει έναν απλό περίπατο, σαν να είχαν πάει στο πάρκο. Όμως ο Μάρκος ένιωθε πολύ φορτωμένος. Φεύγοντας τη χαιρέτησε, ξέροντας ότι θα κάνει πολύ καιρό να έρθει ξανά.

Αφού έφυγαν απ' το νεκροταφείο, η Ιουλία δεν έκανε άλλες ερωτήσεις. Έδειχνε λίγο θλιμμένη καθώς κρατούσε το Μάρκο σφιχτά από το χέρι και περπατούσε νωχελικά δίπλα του. Ο Μάρκος ένιωσε τη δυσάρεστη ατμόσφαιρα και μέχρι να γυρίσουν σπίτι την πήρε στην αγκαλιά του. Είχε πολύ καιρό να την κρατήσει έτσι τώρα που είχε μεγαλώσει. Σε κάθε βήμα του την ένιωθε να χώνεται όλο και πιο βαθιά στην αγκαλιά του. Την κρατούσε γερά πάνω του μέχρι που έφτασαν σπίτι. Την έβαλε προσεκτικά στο κρεβάτι της και ξάπλωσε κι αυτός δίπλα της. Ήταν ένας ύπνος που τον χρειαζόταν κι οι δύο. Ένας ύπνος λυτρωτικός και απελευθερωτικός, μια μικρή ξεκούραστη παύση πριν την εσκεμμένη φυγή τους για την οποία η Ιουλία ακόμα δε γνώριζε.

Επίλογος

Το βιβλίο αυτό γράφτηκε και δημοσιεύτηκε σε συνέχειες online στο πρώτο μου ιστολόγιο με όνομα Ζωή δίχως στήριγμα - το βιβλίο. Η συγγραφή του ξεκίνησε τον Μάιο του 2009. Ξεκίνησε χειρόγραφα σε ένα από αυτά τα μπλε τετράδια που είχαμε στο σχολείο και συνεχίστηκε στον υπολογιστή και στο λάπτοπ. Συνέχισα να γράφω αραιά και πού μετά το 2012 προσπαθώντας να κρατήσω την υπόσχεσή μου ότι θα τελειώσω το πρώτο μου βιβλίο. Δεν ήξερα όμως ότι η ιστορία που ήθελα να πω είχε τελειώσει προτού εγώ γράψω ΤΕΛΟΣ.

Έτσι λοιπόν, φέτος, το ανέσυρα από τα βάθη του διαδικτύου και αποφάσισα να παρουσιάσω αυτή την ιστορία, το πρώτο μου βιβλίο, κι ας μην εξελίχθηκε όπως το είχα φανταστεί. Δεν είναι το μυθιστόρημα που ήθελα να γράψω όταν ξεκίνησα στα δεκαοχτώ μου. Είναι όμως μια ιστορία που κατάφερα να γράψω όντας ακόμα αρκετά νέα. Παράλληλα, πάσχιζα να τελειώσω το Πανεπιστήμιο, ενώ πάλευα με την κατάθλιψη και την απομόνωση που για κάποιο λόγο είχαν στοιχειώσει τη ζωή μου. Με χαρά αναφέρω ότι και το Πανεπιστήμιο τέλειωσα και την κατάθλιψη αντιμετώπισα και το πρώτο μου βιβλίο έγινε πραγματικότητα!

Δεν είμαι σίγουρη τι απέγινε ο Μάρκος. Κάποιες φορές φοβάμαι πως ίσως τα τραύματά του δεν επούλώθηκαν ποτέ. Ότι κατέληξε να γίνει σκιά του εαυτού του, νικημένος από το παρελθόν κι από το φάντασμα μιας γυναίκας που δεν μπόρεσε να αφήσει πίσω.

Άλλες φορές, ελπίζω ότι η αθωότητα της Ιουλίας και η αγάπη της ήταν αρκετά δυνατή ώστε να τον τραβήξει έξω από αυτό το λήθαργο στον οποίο θα μπορούσε να είχε βυθιστεί.

Όμως η ιστορία μας τελειώνει εδώ. Πολύ πριν το τέλος. Χωρίς να μας δίνει την κάθαρση της λύσης και χωρίς την ικανοποίηση ότι ξέρουμε τι απέγινε. Αν θέλεις να δεις το τέλος πρέπει να το σκεφτείς μόνος σου. Πρέπει να μαντέψεις, να σκεφτείς, να αποφασίσεις τι μπορεί να συνέβη παρακάτω. Θα χαρώ να μοιραστείς τις σκέψεις σου μαζί μου, είτε για το τέλος μετά το ΤΕΛΟΣ είτε για να μου πεις τη γνώμη σου για το βιβλίο που μόλις διάβασες. Μπορείς είτε να μπεις στο www.erofilipateraki.gr και να συμπληρώσεις τη φόρμα επικοινωνίας είτε να επικοινωνήσεις απευθείας μαζί μου στην ηλεκτρονική διεύθυνση hello@erofilipateraki.gr.

Σ' ευχαριστώ για το χρόνο που αφιέρωσες να διαβάσεις αυτό το βιβλίο. Ελπίζω να τα ξαναπούμε σύντομα και να μοιραστούμε κι άλλα ταξίδια.

Ερωφίλη Πατεράκη

Copyright © Ερωφίλη Πατεράκη, 2020

Το έργο Ζωή δίχως στήριγμα της Ερωφίλης Πατεράκη
διανέμεται δωρεάν στο διαδίκτυο σε μορφή ψηφιακού βιβλίου
(e-book) με άδεια Creative Commons Αναφορά Δημιουργού-
Μη Εμπορική Χρήση-Όχι Παράγωγα Έργα 4.0 Διεθνές.

